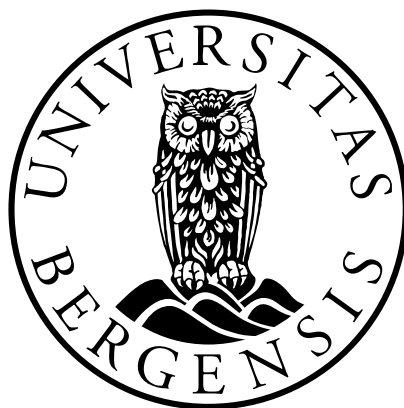

Hva vil det si å «overføre» personopplysninger?

*En rettslig analyse av konseptet «overføring» i
EUs personvernforordning kapittel V.*

Kandidatnummer: 127

Antall ord: 13 600

JUS399 Masteroppgave
Det juridiske fakultet

UNIVERSITETET I BERGEN

10. mai 2022

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	1
1.1	Generelt	1
1.1.1	Tema og problemstilling	1
1.1.2	Bakgrunn og aktualitet	2
1.1.3	Avgrensinger	3
1.2	Begreper og avklaringer	4
1.2.1	Personopplysninger	4
1.2.2	Helt eller delvis automatisert behandling	5
1.2.3	Tredjestat og internasjonal organisasjon	5
1.2.4	Behandlingsansvarlig og databehandler	6
1.3	Metode og rettskilder	7
1.3.1	EU-rettslig metode	7
1.3.2	Rettskildebildet	8
1.4	Videre fremstilling	11
2	Hva er en «overføring»?	12
2.1	Forordningens ordlyd	12
2.2	Er «overføring» og «utlevering» det samme?	12
2.3	Personvernrådets retningslinjer	13
3	Krav til dataeksportøren	15
3.1	Behandlingen er underlagt GDPR	15
3.2	Kan den registrerte være dataeksportør?	17
4	Krav til behandlingsoperasjonen	19
4.1	Tolkning og støttemomenter	19
4.1.1	Innledning	19
4.1.2	Tekniske og pragmatiske hensyn	20
4.1.3	Betydningen av formål og intensjon	20
4.2	Utlevering	23
4.3	Tilgjengeliggjøring	24
4.4	Fysiske objekter	25
4.5	Transitt	27
4.6	Publisering av personopplysninger på internett	28

5	Krav til dataimportøren	32
5.1	Krav til en bestemt rolle?.....	32
5.2	Et judisielt eller territorielt spørsmål?	33
5.3	Personopplysninger deles internt i samme rettssubjekt	35
5.4	Internasjonale organisasjoner	38
6	Konklusjon.....	39
6.1	Oppsummering og definisjon	39
6.2	Veien videre.....	41
7	Kilderegister	43

1 Innledning

1.1 Generelt

1.1.1 Tema og problemstilling

I Norge må personopplysninger behandles i tråd med personopplysningsloven som gjennomfører EUs personvernforordning (heretter «GDPR» eller «forordningen»)¹ i norsk rett.² Personvernforordningen er lik for alle land i EU og EØS, og sammenliknet med andre personvernregler setter GDPR strenge krav til hvordan personopplysninger skal behandles.³ Blant annet krever forordningen at enhver behandling av personopplysninger har et rettslig grunnlag og for øvrig utføres i tråd med grunnleggende prinsipper.⁴

For å forhindre at forordningens beskyttelsesnivå undergraves inneholder GDPR regler for overføring av personopplysninger til stater utenfor EU- og EØS-området (heretter «tredjestater») og internasjonale organisasjoner.⁵ I forordningen brukes vilkåret «overføring» som et koblingsbegrep, slik at dersom det foreligger en «overføring» av personopplysninger så kreves det et særskilt rettsgrunnlag for overføringen.⁶ Dette kravet gjelder i tillegg til de generelle kravene for behandling av personopplysninger. Hva slags behandlingsoperasjon som utgjør en «overføring» er imidlertid ikke klart, ettersom begrepet ikke er definert i forordningen.

Temaet for denne avhandlingen er overføring av personopplysninger til tredjestater og internasjonale organisasjoner. Problemstillingen er hva som er en «overføring» etter GDPR kapittel V. Spørsmålet er særlig relevant når data sendes og tilgjengeliggjøres over internett, hvor det i mange tilfeller er usikkert om vilkåret «overføring» er innfridd. Ettersom et viktig steg i å etterleve regelverket er å avklare om en behandlingsoperasjon faktisk er en

---

¹ For (EU) 2016/679 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av direktiv 95/46/EF (generell personvernforordning) [GDPR].

² Lov 15. juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) § 1.

³ Kuner (2020) s. 2 og Regjeringen (2018).

⁴ Se blant annet GDPR artikkel 5 og 6.

⁵ Se GDPR artikkel 44.

⁶ Se punkt 1.4 for en gjennomgang av de tre mekanismene i GDPR kapittel V som kan tillate «overføring» av personopplysninger.

«overføring», er problemstillingen svært aktuell. Både kostnadene og kompleksiteten rundt overholdelse av kravene i GDPR kapittel V kan være vesentlige.

1.1.2 Bakgrunn og aktualitet

Arbeidet med internasjonal regulering av personvern ble først iverksatt av Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (heretter «OECD») på 1970-tallet.⁷ Den rettspolitiske hovedbegrunnelsen var da fremveksten av internasjonal datatrafikk og handelspolitiske betraktninger. Årsaken var at flere land etablerte lovgivning som tilkjente individer et visst personvern, med regler som også begrenset adgangen til overføring av personopplysninger. Begrensninger i adgangen til å overføre personopplysninger kan reelt sett forhindre virksomheter som er etablert i andre land å gjøre seg gjeldende i konkurransen, ettersom all internasjonal handel innebærer en viss overføring av personopplysninger.⁸ En felles rettslig regulering av personvern hadde som formål å fjerne disse «usynlige handelsbarrierene».⁹

Siden OECD begynte arbeidet med internasjonal regulering av personvern, har det skjedd en teknologisk revolusjon. Den globale økonomien er nå digitalisert, og den datadrevne økonomien vil anslagsvis utgjøre 827 milliarder euro innen 2025.¹⁰ Fremveksten og utviklingen av dataøkonomien forventes også å bli en viktig driver for økonomisk vekst i Norge.¹¹ En illustrasjon på utviklingen i den datadrevne økonomien er veksten i bruk av skytjenester.¹² I en global dataundersøkelse av over 750 teknikkelskap fra 2020 kom det frem at 92% av selskapene anvender nettskyen aktivt.¹³ Blant annet er det svært vanlig at helt elementære tjenester som fakturering og HR-tjenester leveres på en skyløsning.¹⁴ Et annet utviklingstrekk i den datadrevne økonomien er at personopplysninger i dag kan selges på samme måte som en handelsvare.¹⁵

---

⁷ Se Bing (2014) s. 127.

⁸ Dette gjelder blant annet identitet og adresse, se Andersen (2005) s. 627.

⁹ Bing (2014) s. 128.

¹⁰ Europakommisjonen (2020).

¹¹ Meld. St. 22 (2020-2021) s. 5.

¹² Skytjenester er en samlebetegnelse på IT-tjenester som tilbys virksomheter eller enkeltpersoner fra et nettverk av datasentre, for eksempel Google og Microsoft.

¹³ Flexera (2021) «State of the Cloud Report 2021» s. 10.

¹⁴ Jarbekk (2021), artikkel 44.

¹⁵ Wessel-Aas og Ødegaard (2018) s. 5.

Teknologien bak internett bygger på å anvende servere så effektivt som mulig, uavhengig av geografisk plassering.¹⁶ Dermed vil dataen ofte behandles på tvers av datasentre som befinner seg over hele verden. Internasjonale dataoverføringer er da et hyppig forekommende fenomen i den digitale økonomien.¹⁷ Sett i lys av både økonomiske og handelspolitiske hensyn er det mange samfunnsmessige fordeler med fri flyt av personopplysninger.¹⁸

På den andre siden har den raske teknologiske utviklingen og globaliseringen skapt utfordringer med hensyn til vern av personopplysninger.¹⁹ Land utenfor EU/EØS er ikke underlagt GDPR, og har ikke nødvendigvis lovgivning som i samme utstrekning sikrer vern av opplysningene. Det er dermed en risiko for at personopplysninger overføres til land hvor myndighetenes bruk av opplysningene er i strid med grunnleggende rettigheter, for eksempel gjennom masseovervåkning.²⁰ En sentral funksjon til reglene om overføring i GDPR kapittel V er å sikre at beskyttelsesnivået som nedlegges etter forordningen ved behandling av personopplysninger i EU/EØS ikke undergraves, jf. GDPR artikkel 44. Fortalepunkt 10 fremhever at det er nettopp et konsekvent høyt beskyttelsesnivå som gjør fri flyt av personopplysninger mulig. Reglene om overføring i kapittel V skal dermed både ta høyde for hensynene som underbygger fri flyt av personopplysninger samt hensynet til vern av de samme opplysningene.

1.1.3 Avgrensinger

Reglene om overføring av personopplysninger i kapittel V er nært tilknyttet bestemmelsen om forordningens geografiske virkeområde i GDPR artikkel 3. I avhandlingen vil det derfor redegjøres for artikkel 3 ved å belyse «overføring» som begrep. Derimot faller det utenfor oppgavens problemstilling å gi en selvstendig redegjørelse for når virksomheter må behandle personopplysninger i samsvar med GDPR.

Dersom det foreligger en «overføring» etter GDPR kapittel V må den behandlingsansvarlige eller databehandleren sikre at et av overføringsgrunnlagene i kapittel V er innfridd. Det eksisterer i hovedsak tre ulike mekanismer for å overføre personopplysninger, henholdsvis en adekvansbeslutning om et trygt tredjeland,²¹ særskilte overføringsgrunnlag i artikkel 46 og 47,

---

¹⁶ Millard (2021) s. 340.

¹⁷ Millard (2021) s. 340.

¹⁸ Se fortalepunkt 5 og 6 i Direktiv 95/46/EC.

¹⁹ Se fortalepunkt 6 og Prop. 56 LS (2017-2018) s. 255.

²⁰ Kuner (2013) s. 103-104.

²¹ Jf. GDPR artikkel 45.

samt unntak for særlige situasjoner.²² Overføringsmekanismene i GDPR kapittel V reiser flere interessante spørsmål, men det ligger utenfor oppgavens problemstilling å gå nærmere inn på disse utover det som er omtalt her.

I tillegg til «overføring» reguleres dessuten «videreoverføring» av personopplysninger i GDPR kapittel V.²³ Begrepet «videreoverføring» er ikke definert i forordningen, men basert på en alminnelig forståelse refererer det til en til overføring av personopplysninger som finner sted etter at de først har blitt «overført» i samsvar med GDPR kapittel V.²⁴ Ettersom avhandlingen skal analysere operasjonen «overføring», avgrenses det mot en behandling av etterfølgende «videreoverføring».

Analysen av hva som er en «overføring» aktualiserer flere sentrale underproblemstillinger. Problemstillingene er valgt ut ifra det tilgjengelige rettskildematerialet med formål om å belyse hvordan begrepet tolkes i gjeldende rett. Det kan imidlertid tenkes at overføringsproblematikken gjør seg gjeldende i flere typetilfeller enn de som behandles i avhandlingen. Dermed inneholder ikke avhandlingen en uttømmende gjennomgang av alle tilfeller hvor det er usikkert om vilkåret «overføring» er innfridd, men er begrenset til å foreta en gjennomgang av sentrale problemstillinger som beskriver rettstilstanden.

I analysen av hva som er en «overføring» etter GDPR kapittel V vil det benyttes ulik terminologi fra forordningen, og det er dermed nødvendig med en gjennomgang av de mest sentrale begrepene. En slik gjennomgang og begrepsavklaring er temaet i punkt 1.2.

1.2 Begreper og avklaringer

1.2.1 Personopplysninger

Begrepet «personopplysninger» er legaldefinert i GDPR artikkel 4 nr. 1 som «enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person». Den personen som personopplysningene kan knyttes til betegnes som «den registrerte». Dagens definisjon er i hovedsak en videreføring av tidligere rett.²⁵

---

²² Jf. GDPR artikkel 49.

²³ Jf. GDPR artikkel 44.

²⁴ I samme retning, se Kuner (2020) s. 763.

²⁵ Se Öman (2021) s. 65 samt Jarbekk (2021), artikkel 4 nr. 1.

Ordlyden «enhver opplysning» er vidt formulert, og det oppstilles språklig sett ingen formkrav. Tilsvarende forståelse er lagt til grunn av EU-domstolen i Sag C-434/16 (Nowak). Da slo domstolen fast at begrepet skal forstås svært bredt, og at både subjektive og objektive forhold er omfattet.²⁶ Dessuten fastslo domstolen at vilkåret «om» er innfridd når informasjonen etter sitt innhold, formål eller virkning er knyttet til en bestemt person.²⁷ Sett i lys av EU-domstolens avgjørelse vil en betydelig andel av aktiviteten som foregår over internett i dag medføre at aktører får tilgang til personopplysninger.

1.2.2 Helt eller delvis automatisert behandling

Personopplysningsloven og GDPR kommer til anvendelse på «helt eller delvis automatisert behandling av personopplysninger» og ved «ikke-automatisert behandling av personopplysninger som inngår i eller skal inngå i et register», jf. GDPR artikkel 2 nr. 1 og personopplysningsloven § 2 (1).

Begrepet «automatisert» er ikke legaldefinert i forordningen, men viser til teknikken med å få et system uten, eller med liten grad av, menneskelig medvirkning.²⁸ En behandling er da «automatisert» dersom den for det meste utføres eller kontrolleres av en datamaskin. Motsetningsvis er en behandling «ikke-automatisert» dersom den utføres av mennesker, og kan for eksempel være notater i en notatblokk. Dersom slike notater skal inngå i et register så gjelder reglene i GDPR for behandlingen.²⁹

Vilkåret «behandling» er legaldefinert i forordningen, og omfatter enhver operasjon eller rekke av operasjoner som gjøres med personopplysninger, jf. GDPR artikkel 4 nr. 2.³⁰ I den datadrevne økonomien forekommer det svært mange automatiserte behandlinger som er omfattet av forordningens saklige virkeområde.

1.2.3 Tredjestat og internasjonal organisasjon

Begrepet «tredjestat» er ikke legaldefinert i forordningen. Hva som regnes som tredjestat er imidlertid fremhevet i fortalepunkt 101, hvor det henvises til stater utenfor EU. Ettersom

---

²⁶ Også dynamiske IP adresser kan være «personopplysninger», se sag C-582/14 (Breyer).

²⁷ Jf. Sag C-434/16 (Nowak) avsnitt 35.

²⁸ Jarbekk (2021), artikkel 44.

²⁹ Jf. GDPR artikkel 2 nr. 1, se også Jarbekk (2021), artikkel 2.

³⁰ I sag C-362/14 (Schrems) presiserte EU-domstolen at en «overføring» i seg selv var en «behandling».

GDPR er innlemmet som en del av EØS-avtalen vil ikke EØS-landene Norge, Island og Liechtenstein regnes som tredjestater i denne sammenhengen.³¹

Begrepet «internasjonal organisasjon» er legaldefinert i artikkel 4 nr. 26 som «en organisasjon og dens underordnede organer som er underlagt folkeretten, eller ethvert annet organ opprettet ved eller på grunnlag av en avtale mellom to eller flere stater». Eksempler på internasjonale organisasjoner er blant annet røde kors, FN, WHO og OECD.³²

1.2.4 Behandlingsansvarlig og databehandler

Personopplysningsloven og GDPR gjelder som hovedregel for behandling som utføres i forbindelse med aktivitetene til virksomheten til en «behandlingsansvarlig eller databehandler», jf. Personopplysningsloven § 4 (1) og GDPR artikkel 3.

En behandlingsansvarlig er «en fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighet, en institusjon eller ethvert annet organ som alene eller sammen med andre bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes», jf. GDPR artikkel 4 nr. 7. Den behandlingsansvarlige er det primære pliktsubjektet etter forordningen. Det har normalt ikke betydning hva slags virksomhet det er, hvilke tjenester som tilbys eller hvordan virksomheten er organisert. Eksempelvis vil en virksomhet som selger varer til forbrukere, typisk en nettbutikk, være behandlingsansvarlig for kundeopplysningene.³³

En databehandler er «en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institusjon eller ethvert annet organ som behandler personopplysninger på vegne av den behandlingsansvarlige», jf. GDPR artikkel 4 nr. 8. En databehandler er et selvstendig rettssubjekt, som blant annet innebærer at ansatte i den behandlingsansvarlige sin virksomhet ikke er databehandlere i forordningens forstand.³⁴ Derimot vil for eksempel en ekstern skytjenesteleverandør regnes som en databehandler.³⁵

---

³¹ Se Agreement on the European Economic Area, 2. May 1992 [EØS-avtalen] nr. 5e bokstav b). Se også Jarbekk (2021), artikkel 44.

³² Nielsen og Lotterup (2020) s. 771.

³³ Datatilsynet (2019).

³⁴ Skullerud (2021), artikkel 4 nr. 8.

³⁵ Jarbekk (2021), artikkel 4 nr. 8.

1.3 Metode og rettskilder

1.3.1 EU-rettslig metode

Personvernforordningen er en del av EØS-avtalen som vedlegg XI nr. 5e. Etter dette er Norge forpliktet til å «treffe alle generelle eller særlige tiltak som er egnet til å oppfylle forpliktelse[ne]» etter forordningen, jf. EØS-avtalen artikkel 3 (1). Personopplysningsloven og GDPR er gjennomført i norsk lov i tråd med denne folkerettslige forpliktelsen, som igjen har metodiske følger.³⁶

Et første metodisk poeng henger sammen med at GDPR er en forordning. Det innebærer blant annet en forpliktelse til å gjøre forordningen til en del av landets interne rettsorden, jf. EØS-avtalen artikkel 7. Forordningen er dermed oversatt direkte til norsk, uten at ordlyden er forandret.³⁷

Et annet metodisk poeng knytter seg til homogenitetsprinsippet, som i hovedsak har to dimensjoner.³⁸ For det første understreker det at EØS avtalen skal ha samme innhold uansett om den tolkes i EFTA-domstolen, EU-domstolen eller de nasjonale domstolene i en EFTA- eller EU-stat.³⁹ For det andre skal EØS-avtalen gi grunnlag for tilsvarende regler som de EU-rettslige innenfor området av hva avtalen dekker.⁴⁰

Både homogenitetsmålsettingen og forordningsformen gir føringer for hvilke kilder som er relevante etter nasjonal rett, samt hvilken metodisk fremgangsmåte som skal benyttes ved tolkningen av GDPR.

Først og fremst skal forordningen tolkes i samsvar med praksis fra EU-domstolen, jf. EØS avtalen artikkel 6. I bestemmelsen er det inntatt et forbehold om at det kun er avgjørelser avsagt av EU-domstolen før EØS-avtalen ble undertegnet som er relevante ved fortolkningen av Norges forpliktelser. Likevel har EU-domstolens etterfølgende avgjørelser i praksis blitt tillagt stor vekt av nasjonale domstoler, se blant annet HR-2016-2554-P avsnitt 97 og HR-2005-1905-A avsnitt 57.

---

³⁶ For en generell omtale av fremgangsmåten, se Fredriksen (2019) s. 286-287 flg.

³⁷ Sejersted (2011) s. 196.

³⁸ Se EØS-avtalen artikkel 1 samt Ot.prp nr. 92 (2008-2009) s. 12.

³⁹ Sejersted (2011) s. 223.

⁴⁰ Sejersted (2011) s. 223.

Dessuten må fortolkningen av EU-retten ta utgangspunkt i EU-rettslig metode. Dette følger av langvarig rettspraksis, jf. HR-2010-303-A avsnitt 56 og HR-2011-910-A avsnitt 72.⁴¹

Metoden er etablert og utviklet igjennom praksis fra EU-domstolen, og baserer seg på at rettskildene skal tolkes med utgangspunkt i en alminnelig forståelse av ordlyden, vurdert i lys av formål og kontekst.

Det finnes 25 offisielle språkutgaver av GDPR, hvorav en norsk, jf. EØS-avtalen artikkel 129 nr. 1. En følge av dette er at ordlyden i en av språkversjonene ikke kan leses isolert, jf. Sag C-640/15 (Vilkas) avsnitt 47. I avhandlingen vil jeg ta utgangspunkt i den norske språkversjonen ved fortolkningen. Denne ordlyden vil vurderes opp mot andre offisielle språkutgaver der det er nødvendig. Derimot finnes det ikke en offisiell norsk språkversjon av alle kildene som benyttes i oppgaven, og for disse rettskildene vil det tas utgangspunkt i den engelske eller den danske språkversjonen.

I fremstillingen vil jeg fortløpende kommentere metoden og vekten av rettskildene som anvendes. De rettskildene som er særlig relevante for oppgavens tema vil gjennomgå i det følgende.

1.3.2 Rettskildebildet

Personvernforordningens ordlyd, formål og kontekst er svært sentrale tolkningskilder i avhandlingen.⁴² Når et begrep i GDPR ikke er legaldefinert skal ordenes «usual meaning in everyday language» vektlegges.⁴³ Etersom GDPR er et resultat av politiske forhandlinger, er forordningen vagt utformet. Der ordlyden er vag eller uklar skal det legges vekt på regelens formål og kontekst.⁴⁴ Formålet bak GDPR kan utledes av forordningen samt av tilblivelseshistorien.⁴⁵ Forordningens kontekst kan utledes av primær- og sekundærlovgivningen i EU, herunder grunnleggende prinsipper og fortalen til GDPR.⁴⁶ Til tross for at fortalen er en relevant tolkningskilde, er den ikke rettslig bindende.⁴⁷

---

⁴¹ Se også Fredriksen (2019) s. 387.

⁴² Fredriksen (2018) s. 296–298.

⁴³ Sag C-201/13 (Deckmyn) avsnitt 19.

⁴⁴ Fredriksen (2018) s. 298.

⁴⁵ Fredriksen (2018) s. 308.

⁴⁶ Fredriksen (2018) s. 299–308.

⁴⁷ Se sag C-345/13 (Karen Millen) avsnitt 31.

I tillegg til GDPR er praksis fra EU-domstolen en viktig rettskilde i EU-retten.⁴⁸ Ingen avgjørelser fra EU-domstolen avklarer imidlertid oppgavens problemstilling, som innebærer at større deler av oppgavens analyse baserer seg på andre kilder enn rettspraksis. Den mest sentrale avgjørelsen som vil gjennomgås er likevel sag C-101/01 (Bodil Lindqvist). Dessuten har domstolen enkeltvis behandlet problemstillinger innenfor databeskyttelsesretten generelt, og avgjørelser som belyser slike spørsmål er inkludert i oppgaven i den utstrekning det er relevant.⁴⁹ Mangelen på praksis tilknyttet oppgavens tema har trolig sammenheng med at diskusjonen om internasjonal dataoverføring i stor grad har omhandlet kriteriene for at behandlingen er forsvarlig. Mindre oppmerksomhet har blitt rettet mot overføringsbegrepet.⁵⁰

Før iverksettelsen av personvernforordningen ble problemstillinger om vern av personopplysninger regulert av direktiv 95/46/EF (heretter «personverndirektivet» eller «direktivet».)⁵¹ Direktivet ble opphevet samtidig som at forordningen trådte i kraft, jf. GDPR artikkel 99 og artikkel 94 nr. 1. Artikkel 25 i direktivet inneholdt en liknende bestemmelse som GDPR artikkel 44, som begrenset adgangen til å overføre personopplysninger ut av EU/EØS. Selv om det er flere forskjeller mellom de to bestemmelsene fremstår konseptet «overføring» som videreført i GDPR.⁵² Dermed vil tidligere praksis fra EU-domstolen ha betydning, jf. Fortalepunkt 9.

En særlig relevant kilde for oppgavens problemstilling er retningslinjer fra European Data Protection Board (heretter «Personvernrådet», «rådet» eller «EDPB»). Personvernrådet er et uavhengig organ som arbeider for å sikre en ensartet anvendelse av GDPR,⁵³ og består av representanter fra tilsynsmyndighetene i alle EU-landene og EUs datatilsyn, jf. GDPR artikkel 68 nr. 3. Representanter fra EFTA-statene Norge, Island og Liechtenstein er også med i Personvernrådet, men de har ikke stemmerett.⁵⁴ Rådet kan på eget initiativ avgi anbefalinger og uttalelser, og EU-kommisjonen kan også anmode Personvernrådet om rådgivning i spørsmål om personvern.⁵⁵ Datatilsynet skriver på sin nettside at uttalelser fra

---

⁴⁸ Fredriksen (2019) s. 396.

⁴⁹ Se blant annet gjennomgangen av forordningens geografiske virkeområde i punkt 3.1.

⁵⁰ Bing (2014) s. 127.

⁵¹ Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (dansk språkutgave).

⁵² Kuner (2020) s. 759.

⁵³ Jf. GDPR artikkel 68, 69 og 70 nr. 1.

⁵⁴ Sammensetningen til Personvernrådet er tilgjengelig på https://edpb.europa.eu/about-edpb/aboutedpb/members_en.

⁵⁵ Jf. henholdsvis GDPR artikkel 70 nr. 1 bokstav e), j) og m), og artikkel 70 nr. 1 bokstav a) og b).

Personvernrådet har «stor rettskildemessig vekt», og viser til at uttalelsene har hjemmel i GDPR og at de uttrykker en felles forståelse mellom datatilsynsmyndighetene i EU/EØS.⁵⁶ Personvernrådets retningslinjer er likevel ikke bindende, jf. TEUV artikkel 288 nr. 5.⁵⁷

Før GDPR trådte i kraft var det Artikkel 29-gruppen (heretter «WP29») som utførte det som nå er oppgavene til Personvernrådet. Flere av uttalelsene til WP29 har blitt godkjent av Personvernrådet, og kan derfor legges til grunn for forståelsen av GDPR.⁵⁸ Heller ikke disse er rettslig bindende, men er egnet til å gi veiledning til oppgavens problemstilling.

Uttalelser fra European Data Protection Supervisor (heretter «EDPS» eller «EUs datatilsynsmyndighet») benyttes også i oppgaven. EDPS er EU-institusjonenes eget uavhengige datatilsyn og ble opprettet med hjemmel i Forordning (EU) 2018/1725 artikkel 52.⁵⁹ Tilsynets oppgave er å sikre at institusjoner og organer i EU overholder Forordning 2018/1725.⁶⁰ Gjennom denne forordningen underlegges EUs institusjoner en rekke av de samme reglene som oppstilles etter GDPR. Uttalelser fra EDPS kan derfor ha overføringsverdi ved tolkningen av GDPR, noe som også uttrykkes i fortalepunkt 5 i forordning 2018/1725.

I tråd med GDPR artikkel 51 har Norge en nasjonal tilsynsmyndighet, Datatilsynet. Funksjonen til de nasjonale tilsynsmyndighetene er å føre tilsyn med anvendelsen av GDPR, som i forlengelsen skal bidra til en ensartet europeisk rettstilstand, jf. GDPR artikkel 51 nr. 1 og nr. 2, samt artikkel 52. Oppgavene til tilsynsmyndighetene på sitt territorium er nedfelt og nærmere spesifisert i GDPR artikkel 57. Blant oppgavene er å gi råd om lovgivning og tiltak knyttet til personvern ved behandling, behandle klager, bidra i Personvernrådets arbeid og utføre enhver annen oppgave knyttet til vern av personopplysninger.⁶¹ Datatilsynet har også ansvar for håndheving av bestemmelsene i GDPR.

Sett i lys av Datatilsynets oppgaver og rolle bør nasjonale tilsynsmyndigheters rådgivende uttalelser og synspunkter tas høyde for ved vurdering av rettstilstanden. Avgjørelsene og

---

⁵⁶ Datatilsynet (2019a). I samme retning, se Datatilsynets uttalelse i PVN-2020-12.

⁵⁷ I samme retning, se PVN-2021-05.

⁵⁸ EDPB (2018).

⁵⁹ For (EU) 2018/1725 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personopplysninger i Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af forordning (EF) nr. 45/2001 og afgørelse nr. 1247/2002/EF (dansk språkutgave).

⁶⁰ Jf. For (EU) 2018/1725 kapittel VI.

⁶¹ Se GDPR artikkel 57 (1), henholdsvis bokstav c), f), t) og v).

uttalelsene har riktignok begrenset rettskildemessig vekt, men kan illustrere hvordan forordningen tolkes på nasjonalt nivå.

Personvernemnda er et uavhengig forvaltningsorgan som er opprettet i medhold av personopplysningsloven § 22. Forvaltningspraksis har som utgangspunkt begrenset rettskildevekt, men tilsvarende praksis fra Datatilsynet kan det illustrere den nasjonale forståelsen av reglene. Spørsmålet om overføring er berørt i enkelte vedtak fra Personvernemnda, blant annet PVN-2017-14, og vil diskuteres i oppgaven.

Endelig vil avhandlingen også vise til juridisk litteratur. Det er sjeldent at EU-domstolen henviser til juridisk litteratur som en rettskilde, noe som medfører at rettskilden formelt har lite selvstendig betydning.⁶² Likevel er det etter forholdene godt egnet til å belyse ulike problemstillinger og gi økt forståelse for rettskildenes innhold.

1.4 Videre fremstilling

For å ta stilling til oppgavens problemstilling må det foretas en gjennomgang og analyse av de relevante rettskildene for spørsmålet. Den primære rettskilden i oppgaven er GDPR.

Tolkningsbidragene som presenteres av øvrige rettskilder anvendes dermed for å bygge på forordningens innhold, se avhandlingens kapittel 2. Av disse rettskildene har uttalelser fra Personvernrådet en særlig rolle i analysens videre oppsett.

Personvernrådets definisjon av overføringsbegrepet inneholder en systematisk oppdeling i tre ulike kriterier, hvor det stilles krav til henholdsvis dataeksportøren, behandlingsoperasjonen og dataimportøren.⁶³ Ettersom dette gir en nyttig struktur for videre drøftelse vil analysen fra kapittel 3 til og med kapittel 5 vurderes ut ifra Personvernrådets foreslåtte kriterier.

Vurderingen bygger på flere underproblemstillinger som adresseres under hvert kapittel.

I kapittel 6 vil funnene fra analysen oppsummeres og sammenfattes til en definisjon av begrepet «overføring». Avslutningsvis i punkt 6.2 vies det plass til noen betraktninger om det underliggende problemet bak reguleringen av overføringer i GDPR, nemlig den utfordrende balansegangen mellom teknologisk utvikling og personvern.

---

⁶² Sejersted (2011) s. 59.

⁶³ EDPB Guidelines 05/2021 on the Interplay between the application of Article 3 and the provisions on international transfers as per Chapter V of the GDPR, se punkt 2.3.

2 Hva er en «overføring»?

2.1 Forordningens ordlyd

Reguleringen i GDPR kapittel V bygger på en forutsetning om at personopplysninger «overføres». Det generelle prinsippet for overføring av personopplysninger fremgår av GDPR artikkel 44, og bestemmelsen fastslår at:

Enhver overføring av personopplysninger som behandles eller skal behandles etter overføring til en tredjestat eller til en internasjonal organisasjon, skal finne sted bare dersom den behandlingsansvarlige og databehandleren, med forbehold for de andre bestemmelsene i denne forordning, oppfyller vilkårene i dette kapittel.

Hvordan vilkåret «overføring» skal forstås er uklart, ettersom det ikke er legaldefinert i forordningen. Begrepet var heller ikke definert i personverndirektivet. Analysen av hva som er en «overføring» må da ta utgangspunkt i ordlyden, og suppleres med øvrige rettskilder.

Som et utgangspunkt så viser ordlyden «overføring» til en overbringelse eller transport fra et sted, person eller ting til en annen. Etter en alminnelig forståelse er det besittelsen av opplysninger som avgjør om en overføring har funnet sted eller ikke. Ved fremveksten av databeskyttelsesreglene på 1970-tallet ble «overføring» typisk forstått nettopp slik, som en forflytning fra et punkt til et annet.⁶⁴ Dette tilsier at en «overføring» foreligger der data har byttet lokasjon. At essensen i begrepet er en dataforflytning har også blitt fremhevet av EDPS som skriver at vilkåret «overføring» som et utgangspunkt viser til at data flyttes mellom ulike aktører.⁶⁵

2.2 Er «overføring» og «utlevering» det samme?

Utenom i kapittel V benyttes også begrepet «overføring» i GDPR artikkel 4 nr. 2.⁶⁶ I legaldefinisjonen til konseptet «behandling» oppgis da «utlevering ved overføring» som et av flere eksempler. Dette kan forstås som at overføring av personopplysninger er synonymt med

---

⁶⁴ Kuner nevner slike «point-to-point transmissions» i *Transborder Data Flows and Data Privacy Law* (2013) på s. 1.

⁶⁵ EDPS (2014) Position paper s. 6.

⁶⁶ Begrepet «overføring» gjenfinnes også i definisjonen av bindende virksomhetsregler i GDPR artikkel 4 nr. 20, men det gir ingen veiledning til den generelle forståelsen av overføringsbegrepet.

utlevering av personopplysninger, noe som er en utbredt oppfatning blant praktiserende jurister.⁶⁷ I forlengelsen oppstår spørsmålet om utlevering er det samme som en overføring.

En alminnelig forståelse er at en «utlevering» av informasjon innebærer at den gis fra seg til bruk for en annen.⁶⁸ Utlevering medfører da en forflytning av informasjonen, men etter ordlyden stilles det også krav om at informasjonen skal behandles annerledes. Dette tilsier at konseptet «overføring» er mer vidtrekkende enn konseptet «utlevering».

Hvordan begrepet «utlevert» skal forstås var et av spørsmålene for Personvernemnda i PVN-2017-14. Nemnda la til grunn at det i ordlyden «utlevert» ligger et krav om at personopplysningene har funnet veien ut av den behandlingsansvarliges organisasjon. Tilsvarende tolkning er også lagt til grunn av lovavdelingen.⁶⁹ I samme retning er det fremhevet i juridisk teori at en utlevering kjennetegnes ved at informasjonsutvekslingen finner sted mellom to forskjellige behandlingsansvarlige, hvor en er avsender og en annen er mottaker, og disse har selvstendige behandlingsformål.⁷⁰ Ved en slik forståelse vil det ikke skje en utlevering når personopplysninger overlates fra en behandlingsansvarlig til en databehandler, ettersom databehandleren ikke har et selvstendig behandlingsformål og snarere opptrer som den behandlingsansvarliges «forlengede arm».⁷¹ Tilfellet kan likevel etter omstendighetene være en «overføring», fordi personopplysninger flyttes.⁷²

Det er her tydelig at en «overføring» ikke er synonymt med en «utlevering». Overføring av personopplysninger kan dermed betraktes som en selvstendig kategori som viser til en forflytning av data.⁷³ Fra forordningen kan det imidlertid ikke utledes mer veiledning til den generelle forståelsen av overføringsbegrepet.

2.3 Personvernrådets retningslinjer

Hvordan begrepet «overføring» skal defineres er adressert av Personvernrådet i et forslag til retningslinjer angående samspillet mellom forordningens artikkel 3 og bestemmelsene i

---

⁶⁷ Se Skorstad (2010) s. 181.

⁶⁸ Se også Naob.no (u.å) «utlevere».

⁶⁹ Regjeringen (2014).

⁷⁰ Se Skorstad (2010) s. 180.

⁷¹ Skorstad (2010) s. 181.

⁷² Se punkt 2.1.

⁷³ Skorstad (2010) s. 181.

kapittel V.⁷⁴ Personvernrådet angir tre kumulative kriterier for at noe betegnes som en «overføring» etter forordningens kapittel V. Kriteriene er som følger:

- 1) A controller or a processor is subject to the GDPR for the given processing.
- 2) This controller or processor (“exporter”) discloses by transmission or otherwise makes personal data, subject to this processing, available to another controller, joint controller or processor (“importer”).
- 3) The importer is in a third country or is an international organisation, irrespective of whether or not this importer is subject to the GDPR in respect of the given processing in accordance with Article 3.⁷⁵

Retningslinjene er ikke rettslig bindende, og har dermed i utgangspunktet begrenset vekt som rettskilde. Likevel gir de nyttig veiledning som uttrykk for forvaltningspraksis hos tilsynene i EU og EØS.⁷⁶ Dette illustreres blant annet ved at Datatilsynet har gitt sin tilslutning til retningslinjene.⁷⁷ Forslaget bygger dessuten på funnene fra EU-domstolens avgjørelse C-101/01 (Bodil Lindqvist), som underbygger at retningslinjene er relevante for den generelle forståelsen av overføringsbegrepet.⁷⁸

Personvernrådets definisjon deler opp overføringsbegrepet i tre ulike vilkår som knytter seg til dataens eksportør og importør, samt selve behandlingsoperasjonen som utgjør en «overføring».⁷⁹ Som nevnt i punkt 1.4. gir sontringen en naturlig systematisering for analysen av overføringsbegrepet. Den videre fremstillingen i punkt 3 til punkt 5 vil derfor ta utgangspunkt i kriteriene som er angitt av Personvernrådet og gjennomgå hvilke krav som gjelder for henholdsvis dataeksportøren, behandlingsoperasjonen og dataimportøren ved en «overføring» av personopplysninger til en tredjestat eller internasjonal organisasjon.

---

⁷⁴ EDPB Guidelines 05/2021. Retningslinjene er ikke endelig vedtatt på tidspunktet for innlevering av oppgaven. Selv om kilden er sentral for oppgavens problemstilling, tas det av den grunn forbehold om at Personvernrådet uttrykker en annen rettsoppfatning i den endelige versjonen.

⁷⁵ EDPB Guidelines 05/2021.

⁷⁶ Se PVN-2021-09 og PVN-2021-05.

⁷⁷ Se Datatilsynet (2021) «hva er en overføring?».

⁷⁸ Se EDPB Guidelines 05/2021 s. 4.

⁷⁹ Sontringen dataeksportør og dataimportør beskrives også i Nielsen og Lotterup (2020) s. 773.

3 Krav til dataeksportøren

3.1 Behandlingen er underlagt GDPR

Det første vilkåret i Personvernrådets forslag til definisjon av begrepet «overføring» er at en behandlingsansvarlig eller databehandler er underlagt GDPR for *behandlingen* av personopplysningene (egen utheving).⁸⁰ Personvernrådet knytter her GDPRs anvendelse opp mot behandlingsaktiviteten som foretas, og ikke en bestemt fysisk eller juridisk person. Det samme synspunktet er også lagt til grunn i Personvernrådets retningslinjer om forordningens geografiske rekkevidde.⁸¹

At behandlingsoperasjonen er styrende for hvorvidt GDPR kommer til anvendelse fremgår også av ordlyden i GDPR artikkel 2 og 3, hvor det uttrykkes at forordningen får anvendelse på «behandling» av personopplysninger. Det må derfor undersøkes hvilke krav som gjelder for at en behandling omfattes av virkeområdet til GDPR. Vurderingen er todelt, hvor behandlingen må omfattes av både forordningens saklige og geografiske virkeområde.⁸²

Forordningens saklige virkeområde omfatter «helt eller delvis automatisert behandling av personopplysninger» og «ikke-automatisert behandling av personopplysninger som inngår i eller skal inngå i et register», jf. GDPR artikkel 2 nr. 1 og personopplysningsloven § 2 (1).⁸³ Dermed omfattes både behandling som utføres av mennesker og datamaskiner. Etersom vilkåret «personopplysninger» skal tolkes vidt er det klart at forordningens saklige virkeområde omfatter de fleste digitale behandlingsaktiviteter.⁸⁴ Enkelte behandlingsaktiviteter er likevel unntatt fra det saklige virkeområdet, og disse er angitt i GDPR artikkel 2 nr. 2. Blant annet vil behandling foretatt av en fysisk person i rent personlige eller familiemessige aktiviteter unntas, jf. GDPR artikkel 2 nr. 2 c).

Det geografiske virkeområdet er angitt i personopplysningsloven § 4 (1) og GDPR artikkel 3. Loven og forordningen gjelder som hovedregel for behandling som «utføres i forbindelse med aktivitetene til virksomheten» til en «behandlingsansvarlig eller databehandler», jf. GDPR artikkel 3 nr. 1. Bestemmelsene bygger på det såkalte etableringslandprinsippet, hvor det

---

⁸⁰ Se EDPB Guidelines 05/2021 og punkt 2.3.

⁸¹ Se EDPB Guidelines 03/2018 on the territorial scope of the GDPR (Article 3) s. 5.

⁸² Henholdsvis GDPR artikkel 2 og 3.

⁸³ Se punkt 1.2.

⁸⁴ Sag C-434/16 (Nowak), se punkt 1.2.1 og 1.2.2.

avgjørende er hvorvidt databehandleren eller den behandlingsansvarlige har virksomhet i EU/EØS, og at behandlingen utføres innenfor rammen av virksomheten.⁸⁵ I fortalepunkt 22 fremheves det at en virksomhet er etablert i et land dersom det drives aktivitet gjennom en stabil struktur. For eksempel i sag C-131/12 (Google Spain) ble en virksomhet som i utgangspunktet var startet opp i USA, ansett som etablert i EU/EØS og dermed underlagt databeskyttelsesregelverket.⁸⁶ Dette kan også illustreres med EU-domstolens avgjørelse i sag C-230/14 (Weltimmo). I saken var et selskap registrert i Slovakia, men administrerte en internettside med annonser for eiendommer lokalisert i Ungarn. Ettersom virksomheten hadde representant, adresse og bankkonto i Ungarn, ble virksomheten ansett å være etablert der.⁸⁷ Dermed er det tydelig at det ikke har betydning hvor behandlingen geografisk finner sted.

Det geografiske virkeområdet strekker seg imidlertid lenger enn etableringslandprinsippet, og databehandlere og behandlingsansvarlige som ikke er etablert i EU/EØS kan også underlegges GDPR for enkelte behandlingsaktiviteter. Det er tilfellet ved behandling av personopplysninger om registrerte som befinner seg i EU/EØS dersom behandlingen enten knytter seg til tilbud av varer og tjenester til de registrerte, eller monitorering av deres atferd, jf. Personopplysningsloven § 4 og GDPR artikkel 3 nr. 2 bokstav a) og b). Alternativet om varer og tjenester gjelder uavhengig av om varene eller tjenestene ytes mot betaling.⁸⁸ Dermed omfattes en stor del nettbaserte tjenester av det geografiske virkeområdet, hvor det sjelden kreves motytelser i form av betaling, og tjenestetilbyderne i mange tilfeller er etablert utenfor EU/EØS.⁸⁹ Begrepet «monitorering» er ikke definert i forordningen, men fortalepunkt 24 angir at en skal se på om det skjer sporing av fysiske personer på internett, herunder med påfølgende profilering av vedkommende.⁹⁰ Slik monitorering kan blant annet være digital sporing gjennom bruk av informasjonskapsler.⁹¹

For behandlingsansvarlige som ikke er etablert i EU/EØS får også forordningen anvendelse på behandling av personopplysninger der «en medlemsstats nasjonale rett får anvendelse i henhold til folkeretten», jf. GDPR artikkel 3 nr. 3. Det innebærer blant annet at en

---

⁸⁵ Öman (2021) s. 54. Se også Skullerud (2021), artikkel 3.

⁸⁶ Se sag C-131/12 (Google Spain) avsnitt 60.

⁸⁷ Se sag C-230/14 (Weltimmo) avsnitt 32 og 33.

⁸⁸ Jf. GDPR artikkel 3 nr. 2 bokstav a).

⁸⁹ Skullerud (2021), artikkel 3.

⁹⁰ Se også Jarbekk (2021), artikkel 3.

⁹¹ EDPB Guidelines 03/2018 s. 20.

medlemsstats diplomatiske stasjon eller konsulat som er lokalisert utenfor EU/EØS plikter å følge GDPR ved behandling av personopplysninger.⁹²

Oppsummert er det et naturlig vilkår at behandlingen må være underlagt GDPR, og en forutsetning for spørsmålet om en «overføring» etter GDPR kapittel V foreligger. Som beskrevet er ikke den judisielle rekkevidden til GDPR begrenset til nasjonale grenser, og selv behandlinger utført av virksomheter som er etablert utenfor EU/EØS kan omfattes av forordningens virkeområde.

3.2 Kan den registrerte være dataeksportør?

Personvernrådets definisjon av begrepet «overføring» inneholder en sontring mellom «eksportøren» og «importøren» av personopplysningene.⁹³ Det angis at begge aktørene må være en behandlingsansvarlig eller databehandler. Som følge av dette anser Personvernrådet at direkte datainnsamling fra registrerte i EU/EØS foretatt av aktører i tredjestater eller internasjonale organisasjoner ikke er en «overføring».⁹⁴ Et aktuelt spørsmål er om Personvernrådets forståelse skal legges til grunn, eller om den registrerte kan være dataeksportør. Problemstillingen aktualiserer to ulike vurderinger. Først må det avgjøres om dataeksportøren må være en behandlingsansvarlig eller databehandler. I bekreftende fall er spørsmålet om den registrerte kan være behandlingsansvarlig eller databehandler for sine egne personopplysninger.

GDPR artikkel 44 angir at «den behandlingsansvarlige og databehandleren» må oppfylle vilkårene i kapittel V ved «overføring til en tredjestat eller til en internasjonal organisasjon». Etter en alminnelig oppfatning viser ordlyden at dataeksportøren enten må være en behandlingsansvarlig eller databehandler. Dette kommer enda tydeligere frem i artikkel 46 hvor det står at «en behandlingsansvarlig eller databehandler [bare kan] overføre personopplysninger til en tredjestat eller en internasjonal organisasjon» dersom aktøren har gitt nødvendige garantier. Bestemmelsene i GDPR kapittel V klargjør da at dataeksportøren må være en behandlingsansvarlig eller databehandler.

---

⁹² EDPB Guidelines 03/2018 s. 22.

⁹³ EDPB Guidelines 05/2021.

⁹⁴ Den registrerte er en betegnelse på den personen en personopplysning knytter seg til, se punkt 1.2.1.

Det er videre tydelig at den registrerte ikke er en databehandler for egne personopplysninger, ettersom en databehandler er noen som behandler personopplysninger på vegne av en behandlingsansvarlig, jf. GDPR artikkel 4 nr. 8.⁹⁵ Dermed blir spørsmålet om den registrerte kan være behandlingsansvarlig for sine egne personopplysninger.

En behandlingsansvarlig er den aktøren som bestemmer formålet med behandlingen og hvilke midler som skal benyttes, jf. GDPR artikkel 4 nr. 7.⁹⁶ Den registrerte kan på et vis anses å være med på å bestemme formålet og midlene med databehandlingen i en rekke tilfeller, for eksempel hvis personen bestemmer seg for å legge inn personopplysninger på en nettside.⁹⁷ Ettersom den registrerte kan utføre disse sentrale kriteriene underbygger det i noen grad at den registrerte kan være behandlingsansvarlig for egne personopplysninger.

Likevel inneholder forordningen en klar sontring mellom de ulike aktørene som er involvert i en databehandling, med den registrerte på den ene siden, og den behandlingsansvarlige og databehandleren på den andre siden.⁹⁸ Skillet skal bidra til å sikre vern av den registrertes personopplysninger, jf. Artikkel 1 nr. 2 og fortalepunkt 10. Dersom den registrerte anses som behandlingsansvarlig for egne personopplysninger så kan det svekke formålet om at personopplysninger skal vernes, ettersom den registrerte selv blir nødt til å overholde forpliktelsene som pålegges behandlingsansvarlige i henhold til GDPR.⁹⁹ Tilsvarende synspunkt fremheves av Bygrave og Tosoni.¹⁰⁰ Ut ifra forordningens systematikk er konklusjonen dermed at den registrerte ikke kan være behandlingsansvarlig for egne personopplysninger.

---

⁹⁵ Se gjennomgangen i punkt 1.2.4.

⁹⁶ Se gjennomgangen i punkt 1.2.4.

⁹⁷ Bygrave og Tosoni (2020) s. 154.

⁹⁸ EDPB Guidelines 05/2021 avsnitt 11.

⁹⁹ Bygrave og Tosoni (2020) s. 154.

¹⁰⁰ Bygrave og Tosoni (2020) s. 154. I samme retning, se Kuczerawy (2014) s. 80.

4 Krav til behandlingsoperasjonen

4.1 Tolkning og støttemomenter

4.1.1 Innledning

Som gjennomgått tidligere viser ordlyden «overføring» til en forflytning av personopplysninger, men de nærmere kravene til behandlingsaktiviteten er ikke avklart.¹⁰¹ I tvilstilfeller er det da hensiktsmessig å vurdere spørsmålet ut ifra noen generelle støttemomenter. Flere slike momenter ble trukket frem av EU-domstolen i sag C-101/01 (Bodil Lindqvist).

Bakgrunnen for saken var at Bodil Lindqvist, som var konfirmantleder, ble anklaget for å ha handlet i strid med personvernlovgivningen da hun publiserte personopplysninger om de øvrige ansatte i kirken på en internettside. Et av spørsmålene for EU-domstolen var om handlingen med å laste opp personopplysninger på internett var en «overføring» etter personverndirektivet. Domstolen besvarte dette nektende, og avgjorde at det ikke var en «overføring» da en personlig abonnent lastet opp personopplysninger på internett til en server som eies av en virksomhet som er etablert i EU/EØS. Avgjørelsen bygget imidlertid på en rekke spesifikke faktorer, blant annet språket informasjonen ble publisert på. Derfor har EDPS fastslått at domstolens konklusjon om begrepet «overføring» ikke generelt og automatisk kan anvendes på saker med ulike karakteristika.¹⁰² Avgjørelsens resultat gir dermed begrenset veiledning til forståelsen av konseptet «overføring».¹⁰³ Sakens konkrete betydning adresseres i forbindelse med spørsmålet om åpen publisering på internettsider i oppgavens punkt 4.6.

Selv om domstolenes avgjørelse formelt var begrenset til en bestemt situasjon er hovedargumentene i begrunnelsen av generell karakter.¹⁰⁴ Argumentene er så universelle at de

---

¹⁰¹ Se punkt 2.1.

¹⁰² EDPS (2014) Position paper s. 6.

¹⁰³ For tilsvarende synspunkt se EDPS (2014) Position paper og Kuner (2020) s. 761-762.

¹⁰⁴ Se SOU 2004:6 s. 233.

bør kunne brukes på tilsvarende måte som støttemomenter i andre saker.¹⁰⁵ Domstolens begrunnelse var sammensatt, og besto i hovedsak av to komponenter.¹⁰⁶

4.1.2 Tekniske og pragmatiske hensyn

For det første la EU-domstolen vekt på at det ikke forekom en direkte overføring mellom dataeksportøren som lastet opp informasjonen på serveren og dataimportøren som fikk tilgang til informasjonen på nettsiden.¹⁰⁷ Domstolen vektla med andre ord tekniske omstendigheter for å underbygge at tilfellet ikke var en «overføring».¹⁰⁸ At tekniske forhold er et relevant støttemoment er gjentatt av EU-domstolen i sag C-362/14 (Schrems), hvor domstolen pekte på at det var en «overføring» at brukerdata ble overført til servere i USA, hvor de deretter ble behandlet.¹⁰⁹ I denne saken ble tekniske forhold anvendt for å avgjøre at en «overføring» samtidig er en «behandling» av personopplysninger.¹¹⁰ Det er dermed tydelig at de tekniske omstendighetene er et relevant støttemoment i argumentasjonen både for og mot at vilkåret «overføring» er innfridd.

Den andre delen av domstolens begrunnelse var mer pragmatisk. Domstolen påpekte at det å tolke direktivet slik at opplasting til internett er en «overføring» til utlandet ville medføre at direktivet kom til anvendelse på enhver tjeneste på internett.¹¹¹ Dette ville i prinsippet representere et forbud mot å laste opp personopplysninger på nettsider, fordi det alltid ville være et tredjeland tilknyttet internett som kunne finne hjemmesiden.¹¹² Argumentasjonen synliggjør at pragmatiske hensyn også er et sentralt støttemoment ved overføringsvurderingen.

4.1.3 Betydningen av formål og intensjon

I kjølvannet av Lindqvist-saken har det oppstått en diskusjon om hvorvidt formålet og intensjonen med behandlingsoperasjonen kan anvendes som støttemomenter i vurderingen av vilkåret «overføring» i GDPR kapittel V. Kuner argumenterer for at dette er relevante støttemomenter, og han tolker Lindqvist saken slik at EU-domstolen ble påvirket av at

---

¹⁰⁵ Se SOU 2004:6 s. 233 og Öman (2021) s. 496.

¹⁰⁶ Bing (2014) s. 141 samt Nielsen og Lotterup (2020) s. 773.

¹⁰⁷ Sag C-101/01 avsnitt 59-61.

¹⁰⁸ Sag C-101/01 avsnitt 59-61.

¹⁰⁹ Sag C-362/14 avsnitt 27.

¹¹⁰ Sag C-362/14 avsnitt 45.

¹¹¹ Sag C-101/01 avsnitt 63 og 69. Se også Bing (2014) s. 142.

¹¹² Sag C-101/01 avsnitt 69. Se også Bing (2014) s. 142.

Lindqvist ikke hadde som formål å gjøre data tilgjengelig for personer utenfor EU/EØS.¹¹³ Motsetningsvis kan ikke slike momenter gjenfinnes i Personvernrådets forslag til definisjon.¹¹⁴ I forlengelsen oppstår da spørsmålet om intensjonen og formålet med behandlingen er relevante momenter ved avgrensingen av hva slags behandlingsoperasjon som er en «overføring».

Først og fremst kan det ikke leses ut av ordlyden «overføring av personopplysninger som behandles eller skal behandles etter overføring» i GDPR artikkel 44 hvorvidt intensjon og formål er relevante støttemomenter. I den engelske språkutgaven benyttes derimot formuleringen «are undergoing processing or are *intended* for processing» (egen utheving). Henvisningen til intensjon kan tilsi at formålet med behandlingsoperasjonen er relevant ved overføringsvurderingen. En alminnelig forståelse er likevel at «intended for processing» er en henvisning til at også behandling hos dataimportøren omfattes av reguleringen i GDPR kapittel V. Dette samsvarer med den norske språkutgaven som viser til opplysninger som «skal behandles». Formuleringen «intended» kan dermed ikke forstås som en henvisning til at intensjon er et relevant støttemoment i overføringsvurderingen.

At intensjon er et relevant vurderingsmoment ved konseptet «overføring» har riktignok vært fremhevet av EUs datatilsynsmyndighet. I et posisjonsnotat har EDPS skrevet om overføringsbegrepet, og definert en «overføring» som «communication, disclosure or otherwise making available of personal data, conducted with the *knowledge or intention* of a sender subject to the Regulation that the recipient(s) will have access to it» (egen utheving).¹¹⁵ Hvilket grunnlag EDPS baserer denne forståelsen på kommer derimot ikke tydelig frem, noe som svekker uttalelsens vekt.

Ved flere anledninger har EDPS uttalt seg om betydningen av intensjon og formål i forbindelse med Lindqvist-saken. Til forskjell fra tolkningen til Kuner så fremhever EDPS at formålet og intensjonen bak publiseringen ikke var en del av EU-domstolens vurdering.¹¹⁶ I senere fremstillinger hvor EDPS gjennomgår rettspraksis om overføring av personopplysninger til tredjestater trekker de heller ikke frem intensjon eller formål som

---

¹¹³ Kuner (2007) s. 82. Se også Hon (2017) s. 84.

¹¹⁴ EDPB Guidelines 05/2021.

¹¹⁵ EDPS (2014) Position paper.

¹¹⁶ EDPS (2007) s. 2.

støttemomenter i analysen av Lindqvist-saken.¹¹⁷ Dette trekker tydelig i retning av at Kuner sin tolkning av Lindqvist-saken ikke kan tillegges særlig betydning.

Dessuten underbygger en sak fra Personvernemnda at intensjon i praksis ikke tillegges vekt. I PVN-2013-8 hadde helseopplysninger om pasienter blitt uthentet og overført til USA uten at et sykehus hadde kunnskap om dette. Spørsmålet var om manglende kunnskap hos sykehuset som behandlingsansvarlig fratok de registrerte retten til å bli informert om overføringen. Personvernemnda konkluderte med at varslingsplikten var i behold, og tok ikke hensyn til at overføringen var utilsiktet. Saken underbygger tydelig at subjektive forhold som intensjon eller kunnskap hos den behandlingsansvarlige i praksis ikke har betydning som støttemomenter.

Ettersom momentene formål og intensjon hverken har holdepunkter i ordlyden i artikkel 44, relevant praksis eller Personvernrådets retningslinjer, er det klart at det i alle tilfeller ikke er tungtveiende momenter i overføringsvurderingen. Praksis fra Information Commissioner's Office (Datatilsynet i Storbritannia) og Autoriteit Persoonsgegevens (Datatilsynet i Nederland) antyder imidlertid at formål og intensjon er relevante støttemomenter i bestemte tilfeller. Begge datatilsynene har uttalt seg om publisering av personopplysninger på en nettside eller et intranett, og nevner i den forbindelse betydningen av nettopp momentene intensjon og formål.

Information Commissioner's Office har fremhevet at data ofte lastes opp på internett med intensjon om at den skal uthentes i en tredjestat, og tilsynet anser at slike tilfeller kvalifiserer som en «overføring» av personopplysninger.¹¹⁸ Tilsvarende mener Autoriteit Persoonsgegevens at en som uttrykkelig har som formål å overføre personopplysninger ut av EU/EØS må overholde regelverket for overføringer.¹¹⁹ Som illustrasjon viser de til at vilkåret er innfridd hvis et selskap med avdelingskontor over hele verden tilgjengeliggjør personopplysninger for alle sine ansatte over intranett.¹²⁰ I begge uttalelsene benyttes intensjon og formål som et argument for at behandlingsaktiviteter må omfattes av overføringsregelverket. Dette er i samsvar med Kuner sin bruk av intensjon og formål som støttemomenter. Han fremhever at det å gjøre data tilgjengelig åpent på internett kan være en

---

¹¹⁷ EDPS (2021).

¹¹⁸ Information Commissioner's Office (2010) avsnitt 22.

¹¹⁹ Autoriteit Persoonsgegevens (2007) s. 49.

¹²⁰ Autoriteit Persoonsgegevens (2007) s. 49.

«overføring» av personopplysninger etter GDPR kapittel V hvis det medfører å gi storskala tilgang til andre sine data, for eksempel kunder eller ansatte, med forretningsformål.¹²¹ Kildene underbygger her at intensjon og formål er relevante argumenter for at en behandlingsaktivitet kvalifiserer som en «overføring».

En regel som åpner for å vektlegge intensjon og formål utelukkende for å inkludere flere behandlingsoperasjoner i konseptet «overføring» har også støtte i hensynet til å hindre omgåelser av regelverket.¹²² Det kan tenkes tilfeller hvor en dataeksportør utfører en behandling av personopplysninger som på grunn av en gitt definisjon ikke er en «overføring», men hvor dataeksportøren likevel har intensjon om å overføre personopplysninger. Dersom slike tilfeller ikke kvalifiserer som en «overføring» kan det gi en mulighet for aktører til å omgå reglene i GDPR kapittel V på grunn av formalia ved definisjonen av overføringsbegrepet. Motsetningsvis kan en regel som åpner for å vektlegge formålet og intensjonen i slike tilfeller forhindre at beskyttelsesnivået undergraves, jf. GDPR artikkel 44.

Sett i lys av rettskildegjennomgangen over er min oppfatning at formålet og intensjonen med overføringen sjeldent er relevante støttemomenter i vurderingen av hva som er en «overføring». Særlig av hensyn til å verne mot omgåelser av regelverket mener jeg likevel at momentene kan anvendes i bestemte situasjoner for å underbygge at en behandlingsoperasjon må kvalifisere som en «overføring» etter GDPR kapittel V. Synspunktet er i samsvar med den overnevnte praksisen fra Information Commissioner's Office og Autoriteit Persoonsgegevens. For illustrasjon av et tilfelle hvor jeg mener at formålet med behandlingen kan tillegges vekt, se gjennomgangen i avhandlingens punkt 4.6.

4.2 Utlevering

Som påpekt tidligere skal begrepet «utlevering» forstås snevrere enn konseptet «overføring».¹²³ At data overføres er dermed ikke ensbetydende med at de utleveres. Praksis fra EU-domstolen synliggjør imidlertid en annen interessant problemstilling, nemlig om restriksjonene på overføringer i kapittel V gjelder dersom personopplysninger utleveres.

---

¹²¹ Kuner (2007) s. 82-83.

¹²² Se også GDPR artikkel 44.

¹²³ Se gjennomgangen i punkt 2.2.

I sag C-311/18 (Schrems II) var et av spørsmålene for domstolen om GDPR artikkel 2 nr. 1 og nr. 2 bokstav a), b) og d) skal tolkes som at forordningen ikke gjelder når personopplysninger overføres fra EU/EØS til en tredjestat, og dataen etter tredjelandets nasjonale rett kan utleveres til myndighetene av hensyn til blant annet nasjonal sikkerhet.¹²⁴ EU-domstolen uttalte tydelig at muligheten for at en dataimportør kan få pålegg om utlevering av personopplysninger fra myndighetene i en tredjestat ikke kan frata internasjonale dataoverføringer fra anvendelsesområdet til GDPR.¹²⁵

Synspunktet er bekreftet i C-623/17 (Privacy International), hvor domstolen fremhevet at «alene den omstændighed, at en national foranstaltning er blevet truffet med henblik på at beskytte den nationale sikkerhed, [kan] ikke medføre, at EU-retten ikke finder anvendelse, og fritage medlemsstaterne fra at sikre den nødvendige overholdelse af denne ret».¹²⁶ Praksis fra EU-domstolen tydeliggjør da at reglene om «overføring» i GDPR kapittel V må overholdes selv hvis opplysningene utleveres til myndighetene i en tredjestat.

4.3 Tilgjengeliggjøring

Utfordringen med å definere hva som er en «overføring» forsterkes av at personopplysninger kan krysse grenser ikke bare gjennom å sendes, men også ved at de tilgjengeliggjøres. Det er for eksempel tilfellet hvis personopplysninger gjøres tilgjengelig på et intranett. Et aktuelt spørsmål er om tilgjengeliggjøring av opplysninger er en «overføring» etter GDPR kapittel V.

Som et utgangspunkt viser ordlyden «overføring» som nevnt til en forflytning i besittelsen av opplysninger.¹²⁷ Ved tilgjengeliggjøring av personopplysninger vil imidlertid ikke besittelsen av opplysningene endre seg, og det er kun tilgangen som endres. Etter en alminnelig forståelse av ordlyden vil tilgjengeliggjøring da falle utenfor overføringsbegrepet.

Likevel er tilgang til personopplysninger ansett som en «overføring» i en rekke rettskilder. Etter Personvernrådets syn overførerers personopplysninger der en dataeksportør «makes personal data [...] available».¹²⁸ I samme retning har også EDPS fremhevet at «overføring» innebærer «communication, disclosure or otherwise making available of personal data».¹²⁹

---

¹²⁴ Sag C-311/18 (Schrems II) avsnitt 80.

¹²⁵ Sag C-311/18 (Schrems II) avsnitt 86.

¹²⁶ Sag C-623/17 (Privacy International) avsnitt 44.

¹²⁷ Se punkt 2.1.

¹²⁸ EDPB Guidelines 05/2021. I same retning, se EDPB Recommendations 01/2020 s. 10.

¹²⁹ EDPS (2014) Position paper s. 7.

Endelig er det også fremhevet i forarbeidene til personopplysningsloven at vilkåret i praksis dreier seg om «flytting av eller *tilgang til* personopplysninger på tvers av landegrenser» (egen utheving).¹³⁰ Samtlige kilder underbygger at også tilgjengeliggjøring er en «overføring» etter forordningen.

Problemstillingen kom på spissen i en sak behandlet av det danske Datatilsynet.¹³¹ I saken ønsket Arbejdsmarkedets Tillægspension å tilgjengeliggjøre opplysninger om sine medlemmer til databehandlere i India og Sør-Afrika. Datatilsynet fastslo at det etter den danske persondatalovens § 27 skjer en «overføring» av personopplysninger til tredjestater der en databehandler gis tilgang til å se opplysninger.¹³² Dette gjaldt selv hvis databehandleren i tredjestaten ikke kunne lagre eller skrive ut personopplysningene. Det ble da tydelig fastslått at tilgjengeliggjøring av personopplysninger var en «overføring» av personopplysninger til en tredjestat.

Det er i forlengelsen et sentralt poeng at bestemmelsene i GDPR kapittel V skal få anvendelse for å sikre at nivået for vern av fysiske personer som garanteres i forordningen ikke undergraves, jf. GDPR artikkel 44. Sett i lys av hvor enkelt det er å gi tilgang til personopplysninger uten at de fysisk forflyttes er det avgjørende at også tilgjengeliggjøring omfattes av overføringsreglene. Til tross for at det ikke kan forankres direkte i ordlyden er det dermed ut ifra det samlede rettskildebildet helt klart at tilgjengeliggjøring av personopplysninger er en «overføring» etter GDPR kapittel V.

4.4 Fysiske objekter

Som gjennomgått tidligere er det klart at både digital flytting og tilgjengeliggjøring av personopplysninger kan være en «overføring».¹³³ En særlig problemstilling er om dette også gjelder når fysiske objekter forflyttes, for eksempel når personopplysninger står på et papir eller er lagret på en USB-pinne.

Etter ordlyden oppstilles det kun krav til en form for overbringelse eller transport av personopplysningene fra et sted eller person til en annen.¹³⁴ Bestemmelsen er taus angående

---

¹³⁰ Prop. 56 LS (2017-2018) kapittel 19.1, s. 132.

¹³¹ Se Datatilsynet (DK) tilsynssak j.nr 2007-214-0004.

¹³² Overføringsbegrepet i persondataloven (2000) § 27 var likelydende med personverndirektivet artikkel 25, og tolkningen er dermed relevant for forståelsen av nåværende regulering av overføringer i GDPR kapittel V.

¹³³ Se henholdsvis punkt 2 og 4.2.

¹³⁴ Se punkt 2.

transportmetoden. Det samme gjelder for Personvernrådets retningslinjer hvor selve handlingen som utgjør en overføring omtales, men ikke hvilke midler som benyttes for overføringen.¹³⁵ Hverken ordlyden eller retningslinjene fra Personvernrådet avgrenser imidlertid mot at forflytning av fysiske objekter er en «overføring».

I juridisk teori argumenterer Blume for at det ikke har noen betydning hvilket medium som benyttes til å flytte personopplysningene.¹³⁶ Tvert imot fremhever han at reglene gjelder for enhver form av personopplysninger. Det er etter han syn uten betydning om overføringen skjer elektronisk, for eksempel over internett eller intranett, eller om den skjer på annen måte, for eksempel ved data plassert på en harddisk i en bærbar pc som tas med på et fly.¹³⁷ Sett i lys av at ordlyden åpner for en slik tolkning så underbygger synspunktet til Blume at også forflytning av fysiske objekter kan være en «overføring» etter GDPR kapittel V.

En mulig begrensning kan imidlertid følge av forordningens bestemmelse om saklig virkeområde i artikkel 2. Det er kun «helt eller delvis automatisert behandling» som medfører at en behandling underlegges GDPRs regler, herunder reglene om overføring i kapittel V.¹³⁸ Dette er gjerne uproblematisk ved digital databehandling, men må vurderes nærmere ved overføring av fysiske objekter. Helt manuell adressering av post til privatpersoner i tredjestater eller hos en internasjonal organisasjon kan være et eksempel på når overføring av fysiske objekter faller utenfor forordningens saklige virkeområde.¹³⁹ Dersom personopplysninger fraktes på papir vil riktignok vilkåret om helt eller delvis automatisert behandling være innfridd dersom opplysningene er skrevet ut fra en printer. Dette er fordi utskrift er en «automatisert behandling» etter forordningen.¹⁴⁰ Tilsvarende vil en USB-pinne eller harddisk ha undergått «automatisert behandling», og omfattes av virkeområdet i GDPR artikkel 2. Det skal dermed lite til før en behandling anses som helt eller delvis automatisert.

Oppsummert er det klart at hverken ordlyden i GDPR eller retningslinjene fra Personvernrådet omtaler hvilket medium som brukes for å forflytte personopplysninger. Vurdert i lys av synspunktet til Blume medfører den vide ordlyden at forflytning av fysiske objekter ut av EU/EØS eller til en internasjonal organisasjon kan være en «overføring» etter

---

¹³⁵ EDPB Guidelines 05/2021.

¹³⁶ Se Blume (2006) s. 26. I samme retning, se Nielsen og Lotterup (2020) s. 772.

¹³⁷ Se Blume (2006) s. 27.

¹³⁸ I tillegg til ikke-automatisert behandling hvis personopplysninger skal inngå i et register, se punkt 1.2.2.

¹³⁹ Se Öman (2021) s. 494 som viser til SOU 2015:39 s. 479.

¹⁴⁰ Se punkt 1.2.2 samt Datainspektionen (2015) s. 12.

GDPR kapittel V. Forutsetningen er likevel at det utføres en behandling av personopplysninger som omfattes av forordningens saklige virkeområde i GDPR artikkel 2.

4.5 Transitt

Over internett flyttes ikke opplysninger fra et punkt til et annet, men oppstår som en del av nettverksbaserte prosesser. Data passerer normalt gjennom flere ulike servere, for eksempel via undersjøiske kabler, før den ankommer endelig destinasjon. Spørsmålet er om slik transitt gjennom servere i seg selv er en «overføring» etter GDPR kapittel V.

Konseptet «transitt» er hverken nevnt eller definert i GDPR. Det er heller ikke omtalt i Personvernrådets retningslinjer. Tradisjonelt er det likevel antatt at transitt av personopplysninger som passerer igjennom en annen stat ikke er en «overføring». Dette ble blant annet fremhevet i personverndirektivet. Etter personverndirektivet artikkel 4 c) var statene unntatt fra å følge direktivets bestemmelser der utstyr ble brukt for «transit through the territory». Angående hva som utgjør transitt i denne sammenhengen har WP29 uttalt at det gjelder for eksempel «in the case of telecommunication networks (cables) [...] which only ensure that communication transit to the Union in order to reach third countries».¹⁴¹ Unntaket for transitt gjaldt dermed så lenge tilstedeværelsen av personopplysningene var begrenset til ren transitt, slik at ingen videre behandling ble foretatt i transittlandet.¹⁴² Rettesnoren bak et slikt unntak er at ved ren transitt av data så påvirkes ikke rettighetene og frihetene til de registrerte.¹⁴³ Unntaket for transitt kan også gjenfinnes i forarbeidene til den forrige personopplysningsloven.¹⁴⁴ Begge kildene strekker seg derimot et stykke tilbake i tid, og kan av den grunn ikke tillegges særlig vekt.

Et unntak for ren transitt av personopplysninger er likevel fortsatt svært praktisk av hensyn til tekniske omstendigheter.¹⁴⁵ Ved overføringer over internett vil ofte kommunikasjonskanalene selv styre ruten, uten at dette er noe avsenderen har mulighet til å kontrollere. Hvis transitt av personopplysninger er en «overføring» etter GDPR må avsenderen ved enhver forsendelse med digitale kommunikasjonsmidler ta høyde for at informasjonen trolig går igjennom land utenfor EU/EØS, selv når informasjonen sendes til en som befinner seg i samme rom.

---

¹⁴¹ WP29 (2010a), WP 179, Opinion 8/2010 «on applicable law».

¹⁴² Kuner (2007) s. 156.

¹⁴³ Kuner (2013) s. 16.

¹⁴⁴ Se Ot.prp nr. 92 (1998-1999) s. 74-75.

¹⁴⁵ Se punkt 4.3 og sag C-101/01 avsnitt 59.

Konsekvensen er at det må iverksettes særlige tiltak som nevnt i GDPR kapittel V ved enhver elektronisk overføring. De tekniske omstendighetene taler tydelig for at passering igjennom transittland ikke er en «overføring».

Et unntak for ren transitt av personopplysninger underbygges også av pragmatiske hensyn.¹⁴⁶ Flere av overføringsgrunnlagene i GDPR kapittel V kan bare anvendes hvis avsenderen på forhånd vet hvilke land informasjonen vil bli sendt igjennom. Det er tilfellet for blant annet GDPR artikkel 45, hvor overføring til enkelte land og internasjonale organisasjoner er tillatt på bakgrunn av en beslutning om tilstrekkelig beskyttelsesnivå. Av hensyn til målsettingen om effektiv og fri utveksling av personopplysninger er det derfor hensiktsmessig at ren passering igjennom transittland ikke er en «overføring» av personopplysninger.¹⁴⁷

Det er dessuten tydelig fremhevet i juridisk teori at overføringsbegrepet må avgrenses mot ren transitt av personopplysninger. Blant annet påpeker Blume at en «overføring» forutsetter at opplysninger i noen grad permanent er flyttet.¹⁴⁸ Av den grunn vil ikke ren transitt av data være en «overføring», ettersom opplysningene kun er på reise.¹⁴⁹ Synspunktet om et unntak for ren transitt av personopplysninger er utbredt i juridisk teori, og fremheves også av Kuner samt Nielsen og Lotterup.¹⁵⁰

Sett i lys av både pragmatiske og tekniske hensyn, og samstemt juridisk teori, er det tydelig at konseptet «overføring» må avgrenses mot ren transitt av personopplysninger. Transitt trekker dermed opp en nedre grense for hva slags behandlingsoperasjon som er en «overføring» etter GDPR. Hvor grensen skal trekkes utover konkrete punkt-til-punkt forsendelser som ikke behandles i transittlandene, er imidlertid uavklart.¹⁵¹

4.6 Publisering av personopplysninger på internett

Over internett kan personopplysninger publiseres og tilgjengeliggjøres. Som gjennomgått i punkt 4.3 er tilgjengeliggjøring av personopplysninger en form for «overføring» etter forordningen. Forutsetningen er imidlertid at en dataimportør i en tredjestat gis tilgang til

---

¹⁴⁶ Se punkt 4.3 og sag C-101/01 avsnitt 69.

¹⁴⁷ Se GDPR artikkel 1 (3).

¹⁴⁸ Blume (2018) s. 258.

¹⁴⁹ Blume (2006) s. 24.

¹⁵⁰ Se Kuner (2013) s. 16 og Nielsen og Lotterup (2020) s. 772.

¹⁵¹ I samme retning fremheves det i Blume (2006) på s. 24 at dersom personopplysninger lagres ved mellomstasjoner før de når frem til endelig destinasjon så er det en «overføring».

opplysninger som befinner seg hos dataeksportøren i EU/EØS. For publisering på internettsider er situasjonen annerledes. Opplysninger som er åpent publisert på internett er ikke rettet mot én aktør, og kan i prinsippet leses av alle. Dessuten sendes ikke dataen direkte mellom en dataeksportør og dataimportør, men datafilene ligger lagret på en server.¹⁵² Spørsmålet blir da om åpen publisering på internettsider er en «overføring» etter GDPR kapittel V.

Formuleringen «overføring» passer ikke for publisering på internettsider, hvor informasjonen hele tiden ligger lagret og tilgjengelig på en server uten å sendes til en forhåndsbestemt mottaker. Ordlyden gir dermed begrenset veiledning til problemstillingen.

I forarbeidene til den tidligere personopplysningsloven drøftet utvalget enkelte spørsmål knyttet til bruk av internasjonale kommunikasjonskanaler, som internett.¹⁵³ Utvalget la til grunn at mange hjemmesider på internett ville falle utenfor direktivets anvendelsesområde, da opplysningene enten ville være rent private eller inneholde ren produktinformasjon uten personopplysninger. For de hjemmesidene som omfattes av direktivets anvendelsesområde fant imidlertid utvalget det naturlig å anse publiseringen på internett som en overføring av personopplysninger til utlandet.¹⁵⁴ Arbeidet med proposisjonen foregikk likevel i 1998-1999 da internett var langt mindre utbredt og utviklet. For kontekst ble Google lansert i 1998, og det var flere år før plattformer for sosiale medier som Facebook og Twitter ble lansert (i henholdsvis 2004 og 2006).¹⁵⁵ Utvalgets forutsetning om at mange hjemmesider ville falle utenfor direktivets anvendelsesområde er også utdatert, illustrert blant annet med at dynamiske IP-adresser i gitte tilfeller er «personopplysninger» etter personvernlovgivningen.¹⁵⁶ Sett i lys av den etterfølgende teknologiske utviklingen har dermed utvalgets synspunkt begrenset vekt i forståelsen av overføringsbegrepet.

For denne problemstillingen er EU-domstolens konklusjon i Lindqvist-saken særlig aktuell.¹⁵⁷ Som gjennomgått i punkt 4.1.1 konkluderte EU-domstolen med at det i saken ikke var en «overføring» av personopplysninger under begrensningene i personverndirektivet artikkel 25. Lindqvist-saken ble da ansett å gi en positiv avgrensning av overføringsbegrepet mot

---

¹⁵² Se Andersen (2005) s. 169.

¹⁵³ Ot.prp nr. 92 (1998-1999) s. 102-103.

¹⁵⁴ Se Ot.prp nr. 92 (1998-1999) s. 102-103.

¹⁵⁵ Rossen (2022) «internetts historie».

¹⁵⁶ Sag C-582/14 (Breyer), se også punkt 1.2.1.

¹⁵⁷ Sag C-101/01.

opplasting til nettet av en personlig abonnent på servere til virksomheter som er etablert i EU/EØS.¹⁵⁸ Sett i lys av den teknologiske utviklingen de siste 20 årene er spørsmålet om dette synspunktet fortsatt gjelder. Spørsmålet aktualiserer en vurdering av domstolens begrunnelse i saken, som i hovedsak omhandler tekniske og pragmatiske forhold.¹⁵⁹

De tekniske forholdene som domstolen la vekt på var blant annet at dataimportørene ikke automatisk fikk tilsendt informasjonen i det dataeksportøren lastet opp personopplysningene på nettsiden.¹⁶⁰ I ettertid har dette momentet blitt tolket slik at dataoverføringer må være en aktiv handling som involverer å sende data, og at det å gjøre personopplysninger passivt tilgjengelig ikke er en overføring.¹⁶¹ I en uttalelse fra 2012 fremhevet imidlertid EDPS at grensen mellom å aktivt overføre og passivt tilgjengeliggjøre data på internett kun er teoretisk.¹⁶² Det synliggjøres også blant annet gjennom at tilgjengeliggjøring av data nå er en «overføring» etter GDPR.¹⁶³ Den teknologiske utviklingen i løpet av de ti årene mellom Lindqvist-saken og EDPS sin uttalelse tilsier at EDPS sitt synspunkt må tillegges større vekt. Domstolens argumentasjon ut ifra de tekniske omstendighetene kan derfor ikke tillegges særlig vekt i dag, og underbygger at domstolens konklusjon ikke lenger er relevant.

Den pragmatiske argumentasjonen knyttet seg til at EU-domstolen ikke ønsket at det spesielle regimet med restriksjoner på grenseoverskridende dataflyt skulle bli et regime av generell anvendelse, noe de fryktet dersom publisering på nettsider kvalifiserte som en «overføring».¹⁶⁴ Denne delen av domstolens argumentasjon er fortsatt svært aktuell. Dersom enhver publisering av personopplysninger på internettsider anses som en «overføring» vil det nødvendiggjøre at de særlige rettsgrunnlagene i GDPR kapittel V anvendes for alle internettpublikasjoner. Dette er uheldig av praktiske årsaker, synliggjort ved at rettsgrunnlagene i kapittel V i stor grad er utformet for situasjoner hvor det er tydelig hvem som mottar informasjonen. De samme argumentene er fremhevet av EDPS, som har tilsluttet seg domstolens pragmatiske argumentasjon ved å påpeke at det er urealistisk at regelverket

---

¹⁵⁸ SOU 2004:6 s. 232.

¹⁵⁹ Se gjennomgangen i punkt 4.1.

¹⁶⁰ Sag C-101/01 avsnitt 68.

¹⁶¹ Kuner (2020) s. 761-762.

¹⁶² EDPS (2012) «Opinion on the reform package» s. 19, punkt 109.

¹⁶³ Se punkt 4.3.

¹⁶⁴ Sag C-101/01 avsnitt 69.

om overføringer skal anvendes på enhver publisering på internett.¹⁶⁵ Dermed er det tydelig at domstolens konklusjon fortsatt er relevant.

Til tross for at argumentasjonen rundt tekniske omstendigheter i Lindqvist-saken fremstår som utdatert, så er den pragmatiske argumentasjonen fortsatt svært aktuell. Av den grunn er konklusjonen fortsatt gjeldende rett.¹⁶⁶ Det må dermed foretas en positiv avgrensning av begrepet «overføring» i GDPR kapittel V når personopplysninger publiseres på internett av en personlig abonnent på en server til en virksomhet som er etablert i EU/EØS.

I kjølvannet av Lindqvist-saken har rettsoppfatningen i Sverige strukket seg lenger enn EU-domstolens avgjørelse, og det rådende synet etter svensk rett i dag er at enhver internettpublisering via en server som innehas av noen som er etablert i EU/EØS er unntatt fra konseptet «overføring» i GDPR kapittel V.¹⁶⁷ Synspunktet er også fremhevet av Integritetsskyddsmyndigheten.¹⁶⁸ Ettersom domstolens pragmatiske argumentasjon i Lindqvist-saken er like aktuell også når juridiske personer legger ut informasjon på internett, er det tydelige holdepunkter i rettskildene for at opplasting foretatt av juridiske personer også er omfattet Lindqvist-unntaket.

Sett i lys av domstolens pragmatiske begrunnelse er det etter mitt syn hensiktsmessig at også publisering foretatt av juridiske personer på internettsider omfattes av unntaksregelen fra Lindqvist-saken. Av hensyn til å hindre at beskyttelsesnivået i GDPR undergraves mener jeg imidlertid at det er viktig med en regel som er mer fleksibel enn den som er lagt til grunn i svensk rett. Som gjennomgått i punkt 4.1.3 mener jeg at intensjon og formål kan være støttemomenter ved spørsmål om behandlingsoperasjoner som vanligvis faller utenfor overføringsregelverket, likevel skal omfattes. For dette tilfellet vil det medføre at dersom en juridisk person publiserer personopplysninger med forretningsformål og intensjon om overføring, så faller tilfellet utenfor Lindqvist-unntaket og må kategoriseres som en «overføring» etter GDPR kapittel V.¹⁶⁹

---

¹⁶⁵ Se EDPS (2007) s. 3.

¹⁶⁶ I samme retning, se Nielsen og Lotterup (2020) s. 773.

¹⁶⁷ Se Öman (2021) s. 498 som viser til Ds 2007:43 s. 259.

¹⁶⁸ Integritetsskyddsmyndigheten (2021), «Överföring till tredje land».

¹⁶⁹ Se punkt 4.1.3.

5 Krav til dataimportøren

5.1 Krav til en bestemt rolle?

Som påpekt i punkt 3.2 regulerer GDPR kapittel V kun behandlingsoperasjoner foretatt av en dataeksportør som er behandlingsansvarlig eller databehandler. I retningslinjene fra Personvernrådet er også rollen til dataimportøren begrenset til å kun omfatte behandlingsansvarlige, felles behandlingsansvarlige og databehandlere.¹⁷⁰ Dermed oppstår det spørsmål om rollen til dataimportøren, på samme vis som dataeksportøren, er begrenset til å kun gjelde behandlingsansvarlige, felles behandlingsansvarlige og databehandlere.

I GDPR artikkel 44 er dataens importør angitt ved vilkårene «tredjestat» og «internasjonal organisasjon». Til forskjell fra kravene til dataeksportøren kan det ikke ut ifra ordlyden i GDPR artikkel 44 utledes noen krav til en spesifikk rolle for dataimportøren. Ytterligere veiledning kan imidlertid hentes fra GDPR artikkel 46 nr. 3 bokstav a), som angir at nødvendige garantier kan sikres ved hjelp av avtalevilkår mellom den behandlingsansvarlige eller databehandleren og «den behandlingsansvarlige, databehandleren eller mottakeren av personopplysninger i tredjestaten». Tilsvarende forståelse er uttrykt i fortalepunkt 101, hvor dataimportører er beskrevet som «behandlingsansvarlige, databehandlere eller andre mottakere i tredjestater eller [...] internasjonale organisasjoner». Ettersom «mottaker» er skilt ut som et eget alternativ underbygger ordlyden tydelig at dataimportøren ikke bare kan være en behandlingsansvarlig, felles behandlingsansvarlig eller databehandler, i motsetning til hva Personvernrådet har lagt til grunn.¹⁷¹ Et videre spørsmål er imidlertid hva eller hvem som kvalifiserer som en «mottaker» og følgelig kan være dataimportør etter GDPR kapittel V.

I alminnelig språkbruk benyttes begrepet «mottaker» om en person, et firma eller liknende som tar imot noe.¹⁷² Samtidig kan det også brukes om et apparat som tar imot signaler.¹⁷³ Hvem som er en «mottaker» etter GDPR er imidlertid legaldefinert i artikkel 4 nr. 9. Der fremheves det at en mottaker er en «fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institusjon eller ethvert annet organ som personopplysninger utleveres til».¹⁷⁴

---

¹⁷⁰ EDPB Guidelines 05/2021.

¹⁷¹ Se EDPB Guidelines 05/2021.

¹⁷² Ordnett.no, (u.å) «mottaker».

¹⁷³ Ordnett.no, (u.å) «mottaker».

¹⁷⁴ Se GDPR artikkel 4 nr. 9.

Hvordan mottakerbegrepet skal forstås er særlig aktuelt fordi enkelte kilder anser det som en «overføring» når data flyttes til servere utenfor EU/EØS. WP29 uttalte blant annet i opinion 2/2010 at «if the data is transferred outside the EU, for example *to servers* located in third countries, ad network providers must ensure compliance with the restriction» (egen utheving).¹⁷⁵ Tilsvarende konkluderte utvalget i en svensk utredning fra 2021 at «det utgör en överföring av personuppgifter till tredjeland när en personuppgiftsansvarig eller ett personuppgiftsbiträde behandlar personuppgifter genom *användning av utrustning* som finns i tredjeland» (egen utheving).¹⁷⁶ Uttalelsene kan tolkes slik at en server er «mottaker[en]» og følgelig en dataimportør. Samtidig er uttalelsene vage angående eierskapet til serveren, og kan også henvise til at bruk av server i databehandling ikke unndrar aktøren som er dataimportør fra kravet om å etterleve GDPR kapittel V. Ettersom uttalelsene ikke tar tydelig stilling til betydningen av hvem som tilbyr serveren, gir de lite veiledning til problemstillingen og har begrenset vekt.

Oppsummert er det her tydelig at det stilles krav til en bestemt rolle også for dataimportøren. Dataimportøren kan være en behandlingsansvarlig, felles behandlingsansvarlig eller databehandler.¹⁷⁷ Til motsetning fra synspunktet i Personvernrådets retningslinjer kan imidlertid også en fysisk eller juridisk person eller ethvert organ være en dataimportør etter reglene i GDPR kapittel V. Dataimportøren kan imidlertid ikke være et objekt, som en server. Dersom data overføres til en server må vurderingen av hvorvidt det er en «overføring» etter GDPR kapittel V ta utgangspunkt i hvem som tilbyr servertjenesten.

5.2 Et judisielt eller territorielt spørsmål?

Spørsmålet om en overføring finner sted brukes ofte i stedet for spørsmålet om hvorvidt et spesifikt land sin databeskyttelsesrett gjelder for behandlingen eller ikke.¹⁷⁸ Temaet databeskyttelsesrett er da sammenflettet med jurisdiksjon. Forordningens henvisning til «en tredjestat» aktualiserer et spørsmål om hvorvidt konseptet «overføring» i GDPR kapittel V må avgrenses ut ifra territoriale betraktninger, eller etter hvem som har jurisdiksjon over opplysningene.

---

¹⁷⁵ WP29 (2010), WP 171, avsnitt 5.4.

¹⁷⁶ SOU 2021:1 s. 214.

¹⁷⁷ Se EDPB Guidelines 05/2021.

¹⁷⁸ Kuner (2013) s. 13.

En alminnelig forståelse av overføring «til en tredjestat» er at det vises til forflytning på tvers av territorielle grenser.¹⁷⁹ En territoriell forståelse er også lagt til grunn av Personvernrådet som fremhever at «the importer is in a third country or is an international organisation».¹⁸⁰ Personvernrådet anser da at dataimportøren geografisk må befinne seg i et land utenfor EU/EØS. Datatilsynet har også valgt en territoriell tilnærming til spørsmålet.¹⁸¹ Personvernrådets og Datatilsynets forståelse lest i sammenheng med ordlyden underbygger tydelig at geografisk plassering er avgjørende for overføringsvurderingen etter GDPR kapittel V.

At overføringsbegrepet skal forstås som et territorielt spørsmål har dessuten støtte i flere internasjonale instrumenter. Europarådet og OECD legger frem en definisjon til konseptet «transborder flows of personal data», som tilsvarende konseptet «overføring» av personopplysninger.¹⁸² Europarådet definerer i konvensjon 108 «transborder flows of personal data» som «transfer across national borders», jf. Artikkel 12 nr. 1.¹⁸³ I samme retning definerer OECD dette i sine Privacy Guidelines som «movements of personal data across national borders», jf. Artikkel 1 bokstav e).¹⁸⁴ Begge forslagene knytter forståelsen av begrepet «overføring» opp mot geografisk plassering og forflytning på tvers av landegrenser, og underbygger ytterligere at en territoriell forståelse er avgjørende.

Samtidig er også betydningen av jurisdiksjon løftet frem blant flere i juridisk teori. Blume legger til grunn at det foreligger en overføring i alle tilfeller hvor personopplysninger gjøres til gjenstand et annet sted hvor eksportlandets rett ikke gjelder.¹⁸⁵ I en litt annen retning fremhever Skorstad at «Det essensielle er om de aktuelle opplysningene faktisk befinner seg i, eller er tilgjengelige fra, et land utenfor Norges territorialgrenser, og således på et senere tidspunkt kan tenkes å gjøres til gjenstand for behandling *under et annet rettslig regime enn det norske.*» (egen utheving).¹⁸⁶ Skorstad anerkjenner dermed at konseptet «overføring» vurderes etter territorielle grenser. Henvisningen til jurisdiksjon fremstår etter mitt syn som en

---

¹⁷⁹ Se GDPR artikkel 44.

¹⁸⁰ EDPB Guidelines 05/2021 avsnitt 7. I samme retning, se EDPB Recommendations 01/2020 s. 11.

¹⁸¹ Datatilsynet (2021) «opplysninger utelukkende behandlet i EU/EØS».

¹⁸² Kuner (2013) s. 11.

¹⁸³ Europarådet (1981).

¹⁸⁴ OECD (2013).

¹⁸⁵ Se Blume (2006) s. 27 samt Blume (2018) s. 258.

¹⁸⁶ Se Skorstad (2010) s. 185.

forklaring av regelens logiske bakgrunn, og Skorstad sin uttalelse avviker følgelig ikke fra synspunktet om at territoriale grenser er avgjørende.

I juridisk teori har den territoriale forståelsen av overføringsbegrepet blitt kraftig kritisert av Kuan Hon. Hun fremhever at reglene syntes å bygge på en antakelse om at fysisk tilstedeværelse i et land også gir andre tilgang og kontroll over dataen.¹⁸⁷ Etter hennes syn er denne oppfatningen feilaktig, og hun skriver derfor at reguleringen ikke er hensiktsmessig ut ifra det grunnleggende formålet om å sikre vern av personopplysninger.¹⁸⁸ Likevel anerkjenner også hun at den territoriale forståelsen er gjeldende rett.¹⁸⁹ Etersom denne delen av avhandlingen begrenser seg til å kun analysere begrepet «overføring», vil kritikken av den territoriale forståelsen ikke utdypes nærmere.

Til tross for at enkelte kilder fremhever jurisdiksjon som et sentralt moment ved overføringer av personopplysninger, er det ut ifra rettskildebildet klart at territoriale grenser er avgjørende etter reguleringen i GDPR kapittel V. Som overnevnt er reguleringen kritisert i juridisk teori, og en vurdering av hvorvidt dagens regulering er hensiktsmessig vil adresseres i avhandlingens punkt 6.2.

5.3 Personopplysninger deles internt i samme rettssubjekt

En typisk overføring utføres mellom to virksomheter, hvor dataeksportøren er etablert i EU/EØS og dataimportøren er etablert i en tredjestat eller er en internasjonal organisasjon.¹⁹⁰ Det hender likevel at personopplysninger forflyttes internt i en organisasjon, men på tvers av landegrenser. For eksempel kan en ansatt ta med seg jobb-pc eller mobil på reise, eller så kan en virksomhet være etablert i flere land. Personvernrådet anser at en «overføring» bare finner sted dersom dataimportøren er en selvstendig aktør, og følgelig at deling av personopplysninger internt i en organisasjon ikke er en «overføring».¹⁹¹ Spørsmålet blir derfor om det er en «overføring» når personopplysninger deles internt i samme rettssubjekt.

Et naturlig utgangspunkt for vurderingen er hvilke krav forordningen oppstiller til dataeksportørens og dataimportørens roller. Som nevnt tidligere må dataeksportøren være en

---

¹⁸⁷ Hon (2017) s. 103.

¹⁸⁸ Hon (2017) s. 91.

¹⁸⁹ Hon (2017) s. 123.

¹⁹⁰ Bing (2014) s. 136.

¹⁹¹ Se EDPB Guidelines 05/2021 avsnitt 16.

behandlingsansvarlig eller databehandler.¹⁹² Dataimportøren kan derimot være en behandlingsansvarlig, felles behandlingsansvarlig, databehandler eller annen mottaker.¹⁹³ Ettersom dataimportøren kan være en fysisk eller juridisk person er en naturlig forståelse at forordningen i det minste ikke avgrenser mot at deling av personopplysninger internt i en organisasjon er en «overføring». Utover dette berører imidlertid ikke bestemmelsene i GDPR de bakenforliggende relasjonene mellom dataeksportøren og dataimportøren, og gir derfor begrenset veiledning til problemstillingen.

En streng tolkning av den territorielle forståelsen som ble lagt til grunn i punkt 5.2 tilsier at enhver utveksling av data ut av EU/EØS er en «overføring». Dette vil gjelde uavhengig av om datadeling skjer internt i en organisasjon eller ikke. Synspunktet er også fremhevet i juridisk teori av Öman.¹⁹⁴ Han påpeker at det ikke er et krav at personopplysningene gis ut til en tredjepart for at vilkåret om «overføring» innfris, og knytter det opp mot definisjonen av tredjepart i artikkel 4 nr. 10. Dermed argumenterer han for at det er en overføring både i tilfellet hvor en ansatt tar med seg sin bærbare pc med et kunderegister på en tilfeldig utenlandsreise og når en behandlingsansvarlig i EU/EØS fører over personopplysninger til en filial eller en databehandler i tredjeland.¹⁹⁵ Kildene underbygger at det en «overføring» selv når personopplysninger deles internt i samme rettssubjekt.

I motsatt retning fremhever Information Commissioner's Office at restriksjonene i kapittel V kun gjelder hvis personopplysninger sendes utenfor et selskap eller en organisasjon.¹⁹⁶ Synspunktet er hensiktsmessig ut ifra mer pragmatiske betraktninger. Dersom overføringer innad i et rettssubjekt er en «overføring» i forordningens forstand vil det skape praktiske vanskeligheter med å anvende overføringsgrunnlagene i GDPR kapittel V, ettersom rettssubjektet ikke kan inngå en bindende avtale med seg selv.¹⁹⁷ Eksemplet hvor en ansatt tar med seg arbeids-pc eller mobil på reise er også egnet til å illustrere de praktiske vanskelighetene. Selv om det er mulig å anse dette som en «overføring» etter en territoriell forståelse, er det svært upraktisk å gjennomføre saksbehandling i samsvar med GDPR kapittel V for hver midlertidig forflytning til tredjestater.¹⁹⁸ Det er også et poeng at den

---

¹⁹² Se gjennomgangen i punkt 3.2.

¹⁹³ Se punkt 5.1.

¹⁹⁴ Se Öman (2021) s. 494.

¹⁹⁵ Öman (2021) s. 494.

¹⁹⁶ Se Information Commissioner's Office (u.å) «What are the restrictions on international transfers?» punkt 1.

¹⁹⁷ Synspunktet fremheves i Millard (2021) s. 357.

¹⁹⁸ Schartum og Bygrave (2016) s. 193.

behandlingsansvarlige er ansvarlig for behandlingen av personopplysninger uavhengig av hvor den foregår. Selv hvis deling av personopplysninger i samme rettssubjekt faller utenfor reguleringen i GDPR kapittel V kan derfor en behandlingsansvarlig bli nødt til å for eksempel bestemme at ansatte ikke kan ta med jobb pc til enkelte tredjestater, nettopp for å etterleve de øvrige kravene i GDPR.¹⁹⁹

Til tross for at det står i et visst spenningsforhold til den territorielle forståelsen av overføringsbegrepet, er mitt syn at overføringer internt i samme rettssubjekt i utgangspunktet ikke er en «overføring» etter GDPR kapittel V. Dette understøttes særlig av pragmatiske hensyn, og er også i samsvar med Personvernrådets forståelse av overføringsbegrepet.²⁰⁰

Likevel er synspunktet om at datadeling internt i samme rettssubjekt ikke er en «overføring» kun et utgangspunkt. Som fremhevet av Personvernrådet kan det tenkes at instanser innenfor samme virksomhet kvalifiserer som separate behandlingsansvarlige eller databehandlere, slik at de faller utenfor unntaket om overføringer internt i samme rettssubjekt.²⁰¹ Derimot gir ikke Personvernrådet nærmere veiledning til hvordan skillet skal trekkes. Det er imidlertid tydelig at det må foretas en vurdering av forholdet mellom dataeksportøren og dataimportøren.²⁰² Ut ifra definisjonen av hva som er en «behandlingsansvarlig» kan det i alle fall antas at aktørene er to separate behandlingsansvarlige hvis dataeksportøren og dataimportøren bruker de samme personopplysningene selvstendig og til forskjellige formål.²⁰³

En annen tilnærming til hvor skillet skal trekkes presenteres av Bing, som argumenterer for at det ikke er en «overføring» dersom kommunikasjonen skjer innenfor den behandlingsansvarliges rom for instruksjon.²⁰⁴ For tilfeller hvor virksomheten er etablert i flere land innebærer dette at vilkåret om «overføring» er innfridd dersom dataeksportøren ikke har instruksjonsrett overfor dataimportøren.²⁰⁵ Ettersom synspunktet er fremhevet i juridisk teori og ikke gjenfinnes i andre kilder har det begrenset vekt, men illustrerer et interessant løsningsforslag til spørsmålet om når aktører innenfor samme rettssubjekt er separate behandlingsansvarlige eller databehandlere.

---

¹⁹⁹ Se for eksempel GDPR artikkel 32 og 35, jf. EDPB Guidelines 05/2021 avsnitt 17.

²⁰⁰ EDPB Guidelines 05/2021.

²⁰¹ EDPB Guidelines 05/2021.

²⁰² Bing (2014) s. 137.

²⁰³ I slike tilfeller er aktørene «selvstendige behandlingsansvarlige», se Jarbekk (2021) artikkel 4 nr. 7.

²⁰⁴ Bing (2014) s. 135.

²⁰⁵ Bing (2014) s. 137-138.

5.4 Internasjonale organisasjoner

Som gjennomgått i punkt 5.2 er territorielle grenser avgjørende for hvorvidt data «overføres til en tredjestat», jf. GDPR artikkel 44. I forlengelsen er det aktuelt å vurdere om dette er tilfellet også for internasjonale organisasjoner, eller om internasjonale organisasjoner er underlagt begrensningene i GDPR kapittel V uten hensyn til dataens geografiske plassering.

Ordlyden i GDPR artikkel 44 viser til overføringer «til en tredjestat eller til en internasjonal organisasjon», hvor «tredjestat» og «internasjonal organisasjon» er alternative vilkår. Dette tyder på at territoriell plassering ikke er ment å være retningsgivende for internasjonale organisasjoner. Den samme forståelsen følger også av Personvernrådets retningslinjer, hvor dataimportøren er beskrevet som en som er «in a third country or is an international organisation».²⁰⁶

Tilsvarende som for overføringer til tredjestater er det ved overføringer av personopplysninger til internasjonale organisasjoner viktig å sørge for at beskyttelsesnivået som sikres i forordningen ikke undergraves, jf. GDPR artikkel 44. Dette vil gjelde uavhengig av hvorvidt organisasjonen er etablert i EU/EØS eller ikke, ettersom internasjonale organisasjoner ikke reguleres av en nasjonalstats regler, men reguleres av folkeretten.²⁰⁷ Dermed tilsier vernehensyn at reglene i GDPR kapittel V gjelder for overføringer til internasjonale organisasjoner uavhengig av hvor personopplysningene befinner seg geografisk.²⁰⁸

Sett i lys av ordlyden og hensynet til å hindre omgåelser av GDPR er det her tydelig at alle overføringer av personopplysninger til internasjonale organisasjoner omfattes av forbudet i artikkel 44, uavhengig av geografisk plassering.²⁰⁹

---

²⁰⁶ EDPB Guidelines 05/2021.

²⁰⁷ Skullerud (2021) artikkel 4 nr. 26. Se punkt 1.2.3 for definisjonen av begrepet «internasjonal organisasjon».

²⁰⁸ I samme retning, se Kuner (2020) s. 764.

²⁰⁹ I samme retning, se Öman (2021) s. 494.

6 Konklusjon

6.1 Oppsummering og definisjon

Avhandlingen har søkt å klargjøre hva slags behandlingsoperasjon som er en «overføring» etter GDPR kapittel V. Vurderingen har tatt utgangspunkt i strukturen fra Personvernrådets definisjon, hvor det sondres mellom kravene til henholdsvis dataeksportøren, behandlingsoperasjonen og dataimportøren. Rettskildegjennomgangen og funnene fra analysene vil oppsummeres i det følgende.

Som et utgangspunkt må dataeksportøren være en behandlingsansvarlig eller databehandler.²¹⁰ Det innebærer at den registrerte selv ikke kan være en dataeksportør, og at direkte datainnhenting fra en registrert ikke er en «overføring». Det stilles også krav om at dataeksportøren er underlagt GDPR for den aktuelle behandlingen av personopplysninger.²¹¹

Ved vurderingen av hvorvidt behandlingsoperasjonen er en «overføring» er flere støttemomenter aktuelle, herunder tekniske omstendigheter og pragmatiske hensyn.²¹² I enkelte grensetilfeller er det min oppfatning at også intensjon og formål kan vektlegges. Angående behandlingsaktiviteten har avhandlingen dessuten klargjort at både utlevering og tilgjengeliggjøring av personopplysninger kan være en «overføring».²¹³ Tilsvarende gjelder ved forflytning av fysiske objekter, som er viktig av hensyn til å hindre omgåelser av regelverket.²¹⁴ Konseptet «overføring» må imidlertid avgrenses nedad mot ren transitt av personopplysninger av hensyn til tekniske formaliteter.²¹⁵

Dessuten trekker praksis fra EU-domstolen opp et unntak for hva som er en «overføring» når personopplysninger publiseres på en internettside på en server til en virksomhet som er etablert i EU/EØS.²¹⁶ Hvis formålet med publiseringen er at informasjonen skal overføres til dataimportører i tredjestater, er det imidlertid etter mitt syn ikke et tilfelle som er unntatt fra reguleringen i GDPR kapittel V.

---

²¹⁰ Se punkt 3.2.

²¹¹ Se punkt 3.1.

²¹² Se punkt 4.1.

²¹³ Se henholdsvis punkt 4.2 og 4.3.

²¹⁴ Se punkt 4.4.

²¹⁵ Se punkt 4.5.

²¹⁶ Se punkt 4.6.

I motsetning til dataeksportøren stilles det ikke krav om at dataimportøren må være en behandlingsansvarlig eller databehandler, og dataimportøren kan også være en annen mottaker.²¹⁷ Ved overføringsvurderingen er det avgjørende hvorvidt dataimportøren geografisk befinner seg utenfor EU/EØS.²¹⁸ Utgangspunktet om en slik territoriell forståelse gjelder imidlertid ikke for internasjonale organisasjoner.²¹⁹ Endelig, dersom personopplysninger overføres internt i samme rettssubjekt, er det i utgangspunktet ikke en «overføring».²²⁰ Etter en konkret vurdering av behandlingens formål kan likevel slike overføringer omfattes av reguleringen i GDPR kapittel V.

Ut ifra de overnevnte momentene kan konseptet «overføring» i GDPR etter mitt syn sammenfattes til en slik definisjon:

Overføring av personopplysninger omfatter handlingen hvor en databehandler eller behandlingsansvarlig (dataeksportøren) sender, fremlegger eller på annet vis tilgjengeliggjør data til en databehandler, behandlingsansvarlig eller mottaker i en tredjestat eller internasjonal organisasjon (dataimportøren), og dataen skal behandles før og/eller etter overføringen.

Ved vurderingen av om behandlingsoperasjonen er en «overføring» er både pragmatiske og tekniske hensyn relevante støttemomenter. Dataeksportørens formål og intensjon kan dessuten vektlegges, men kun for å begrunne at en behandlingsoperasjon er en «overføring».

En nedre grense trekkes når personopplysninger kun passerer gjennom en tredjestat, uten at den behandles der samt når personopplysninger publiseres åpent på internett og lagres på serveren til en virksomhet som er etablert i EU/EØS. Det trekkes også en nedre grense ved behandlingsoperasjoner internt i samme rettssubjekt, med mindre dataeksportøren og dataimportøren må anses for ulike behandlingsansvarlige og/eller databehandlere.

Som veiledning bør den logiske forklaringen til reglene alltid vurderes ved avveiningen av hvorvidt en behandlingsaktivitet er en «overføring» som er underlagt begrensninger. Dersom rettighetene og frihetene til EU/EØS borgere svekkes eller står i fare for å svekkes ved

---

²¹⁷ Se punkt 5.1.

²¹⁸ Se punkt 5.2.

²¹⁹ Se punkt 5.4.

²²⁰ Se punkt 5.3.

behandlingsoperasjonen, burde den omfattes av definisjonen. De foreslåtte momentene tar dette med i betraktning, og burde tolkes med dette i bakhodet.

6.2 Veien videre

Etter min mening burde Europaparlamentet definere konseptet «overføring», eller i det minste gi klare retningslinjer for hvordan det skal vurderes. Det er et paradoks at GDPR artikkel 4 definerer 26 ulike begreper, men savner en definisjon av koblingsbegrepet «overføring». Det kan likevel virke som en umulig oppgave å forsone de konkurrerende interessene som påvirker databeskyttelsesretten. Ved definisjonen av konseptet «overføring» vil for få forhåndsdefinerte kriterier skape et uklart og uoversiktlig rettskildesbilde. Samtidig vil en definisjon med flere kriterier øke risikoen for at behandlingsoperasjoner underlegges strenge reguleringer etter kapittel V, også i tilfeller hvor dette ikke sikrer bedre vern av personopplysninger enn de generelle kriteriene for behandling i GDPR. En annen mulig løsning er å fjerne kravet til et separat rettsgrunnlag for overføringer til tredjestater og internasjonale organisasjoner. Dette kan løse problematikken i sin helhet, og i slike tilfeller vil det være tilstrekkelig at dataoverføringer overholder forordningens krav til behandling av personopplysninger.

Et moment som trekker i retning av å fjerne reguleringen i GDPR kapittel V er at dagens regulering etter territorielle grenser ikke nødvendigvis er treffende for å sikre formålet om vern av personopplysninger. Behandling av personopplysninger i et annet land kan riktignok medføre risiko, som for eksempel at aktøren dataen overføres til ikke har tilstrekkelig databeskyttelsestiltak eller at myndighetene i det aktuelle landet kan få tilgang til dataen. Disse risikoene er imidlertid ikke unike for tredjestater, og kan foreligge også der personopplysninger behandles innenfor EU/EØS. Tredjestater kan få tilgang til personopplysninger som befinner seg i EU/EØS blant annet gjennom avtaler om gjensidig bistand, eller direkte under enkelte internasjonale avtaler.²²¹ Dette kan tyde på at risikoen ved å behandle personopplysninger i tredjestater er overdrevet, og risikoen ved databehandling i EU/EØS underkommunisert.²²² Til tross for at reglene som begrenser dataoverføringer til tredjestater og internasjonale organisasjoner i stor grad er bygget på en forutsetning om at personopplysningsvernet svekkes ved overføringer ut av EU/EØS, er realiteten kanskje en

---

²²¹ Se Hon (2017) s. 116.

²²² Synspunktet fremheves også i Kuner (2013) s. 167.

annen. Sondringen mellom overføringer av personopplysninger innad og utenfor EU/EØS fremstår dermed som mer illusorisk.

Vern av personopplysninger er ikke en absolutt rettighet, og må vurderes etter funksjonen det har i samfunnet samt holdes opp mot andre grunnleggende rettigheter.²²³ Dette gjelder blant annet friheten til å ytre seg, som impliseres av reglene i GDPR kapittel V. Dessuten er ikke reguleringen rundt grenseoverskridende overføringer i seg selv et kjerneelement i databeskyttelsesretten, men fungerer som en konfliktregel som utvider reglene om databeskyttelse til personopplysninger som behandles utenfor EU/EØS.²²⁴ Så lenge grenseoverskridende dataoverføringer er underlagt forordningens generelle krav for databehandling, er det etter mitt syn ingen avgjørende grunner som taler mot fri flyt av data. Det at data vil flyttes på tvers av nasjonale grenser er et moment som må tas med i betraktningen i en analyse av risikoen ved databehandlingen, men burde ikke i seg selv kreve et ekstra rettsgrunnlag.

---

²²³ Se for eksempel EU-domstolens avgjørelse i de forenede sager C-92/09 og C-93/09 (Volker und Markus Schecke), avsnitt 48 samt EDPB recommendations 01/2020 s. 9.

²²⁴ Se også Kuner (2013) s. 168.

7 Kilderegister

Litteratur

- Andersen (2005) Andersen, Mads Bryde. *IT Retten* (2. utg.). København: Gjellerup, 2005.
- Blume (2006) Blume, Peter. *Retlig regulering af internationale persondataoverførsler*. København: Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, 2006.
- Blume (2018) Blume, Peter. *Databeskyttelsesret* (5. utg.). København: Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, 2018.
- Bygrave og Tosoni (2020) Bygrave, Lee A og Luca Toroni. "Article 4 (7). Controller" i *The EU General Data Protection Regulation (GDPR). A Commentary*. Christopher Kuner, Lee A. Bygrave og Christopher Docksey (red.). Oxford: Oxford University Press, 2020, s. 145-156.
- Fredriksen (2018) Fredriksen, Halvard Haukeland og Gjermund Mathisen. *EØS-rett* (3. utg.). Bergen: Fagbokforlaget, 2018.
- Fredriksen (2019) Fredriksen, Halvard Haukeland og Gjermund Mathisen. «EU-rett som norsk rettskilde.» i *Juridisk metode og tenkemåte*. Alf Petter Høgberg og Jørn Øyrehagen Sunde (red.). Oslo: Universitetsforlaget, 2019, s. 386-419.
- Hon (2017) Hon, W Kuan. *Data Localization Laws and Policy: The EU Data Protection International Transfers Restriction Through a Cloud Computing Lens*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited, 2017.

- Jarbekk (2021) Jarbekk, Eva. *Karnov lovkommentarer: Personopplysningsloven og personvernforordningen*. Lovdata.no (sist lest 07.05.2022).
- Kuczerawy (2014) Kuczerawy, Aleksandra. *Facebook and its EU users - Applicability of the EU data protection law to US based SNS*. Hal Open Science. Hentet fra: <https://hal.inria.fr/hal-01061136/document> den 07.05.2022.
- Kuner (2007) Kuner, Christopher. *European Data Protection Law – Corporate compliance and Regulation* (2. Utg). Oxford: Oxford University press, 2007.
- Kuner (2013) Kuner, Christopher. *Transborder Data Flows and Data Privacy Law*. Oxford: Oxford University Press, 2013.
- Kuner (2020) Kuner, Christopher. “Article 44. General principle for transfers.” i *The EU General Data Protection Regulation (GDPR). A Commentary*. Christopher Kuner, Lee A. Bygrave og Christopher Docksey (red.). Oxford: Oxford University Press, 2020, s. 755-766.
- Kuner, Bygrave og Docksey (2020) Kuner, Christopher, Lee A. Bygrave og Christopher Docksey. *The General Data Protection Regulation: a commentary*, Oxford: Oxford University Press, 2020.
- Millard (2021) Millard, Christopher. *Cloud Computing Law* (2. Utg). Oxford: Oxford University Press, 2021.
- Nielsen og Lotterup (2020) Nielsen, Kristian Kortfits og Anders Lotterup. *Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven*. København: Jurist- og Økonomiforbundets Forlag, 2020.

- Schartum og Bygrave (2016) Schartum, Dag Wiese, Lee A. Bygrave. *Personvern i informasjonssamfunnet: En innføring i vern av personopplysninger* (3. utg). Bergen: Fagbokforlaget, 2016.
- Sejersted (2011) Sejersted, Fredrik mfl. *EØS-rett* (3. utg). Oslo: Universitetsforlaget, 2011.
- Skorstad (2010) Skorstad, Jørgen. «Overføring av personopplysninger til utlandet.» i *Personvern i finanssektoren*, Katrine Berg Blixrud og Christine Ask Ottesen. Gyldendal Norsk Forlag AS, 2010 s. 179-204.
- Skullerud (2021) Skullerud, Åste Marie Bergseng mfl., *Personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR) Kommentartutgave*. Juridika.no (sist lest 07.05.2022)
- Wessel-Aas og Ødegaard (2018) Wessel-Aas, Jon og Magnus Ødegaard. *Personvern – publisering og behandling av personopplysninger*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS, 2018.
- Öman (2021) Öman, Sören. *Dataskyddsförordningen (GDPR) m.m. En kommentar* (2. Utg). Stockholm: Nordstedts Juridik AB, 2021.

Norske kilder

Lover

- 2018 Lov 15. juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven).

Forarbeid

- Ot.prp nr. 92 (1998-1999) Om lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven).

Ot.prp nr. 92 (2008-2009) Om lov om endringer i folketrygdloven m.m. (etablering av en ordning for refusjon av pasienters utgifter til helsehjelp i andre EØS-land).

Prop. 56 LS (2017-2018) Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) og samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse av forordning (EU) nr. 2016/679 (generell personvernforordning) i EØS-avtalen

Høyesterettsdommer

HR-2005-1905-A

HR-2010-303-A

HR-2011-910-A

Personvernemnda

PVN-2013-8

PVN-2017-14

PVN-2020-12

PVN-2021-05

PVN-2021-09

Regjeringsnotat og artikler fra tilsynsmyndigheter

Regjeringen (2014) Regjeringen. «§ 18 – Innsynsrett etter personopplysningsloven – «registersnoking»». Publisert 20.10.2014. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/personopplysningsloven--18/id2358131/> den 30.04.2022.

- Regjeringen (2018) Regjeringen. «Personvernforordningen (GDPR)»
Publisert 26.06.2018. Hentet fra:
<https://www.regjeringen.no/no/sub/eos-notatbasen/notatene/2014/aug/forslag-til-personvernforordning/id2433856/> den 30.04.2022.
- Datatilsynet (2019) Datatilsynet. «Hva er en behandlingsansvarlig?»
Publisert 17.07.2019. Hentet fra:
<https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/virksomhetenes-plikter/databehandleravtale/behandlingsansvarlig-og-databehandler/hva-er-en-behandlingsansvarlig/> den 19.04.2022.
- Datatilsynet (2019a) Datatilsynet. «Spørsmål og svar om nye regler for overføring av personopplysninger til land utenfor EU/EØS» publisert 22.10.2020. Hentet fra:
<https://www.datatilsynet.no/aktuelt/aktuell-e-nyheter-2020/sos-om-nye-regler-foroverforing/> den 30.04.2022.
- Datatilsynet (2021) Datatilsynet. «Overføring av personopplysninger ut av EØS – Opplysninger utelukkende behandlet i EØS.» 2021. Hentet fra:
<https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/virksomhetenes-plikter/overforing-av-personopplysninger-ut-av-eos/>, den 07.02.2022.

EU- og EØS-rettslige kilder

Traktater

- Europarådet (1981) Europarådet. Konvensjon om personvern i forbindelse med elektronisk databehandling av personopplysninger ETS nr. 108, 1981. Hentet fra Lovdata.

EØS-avtalen

Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, Oporto, 2. mai 1992. Sitert fra Lovdata.

Forordninger og direktiver

For (EU) 2016/679

Europaparlamentets- og rådsforordning (EU) 2016/679 av 27. april 2016 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av direktiv 95/46/EF (generell personvernforordning) [GDPR]. Sitert fra Lovdata (norsk språkutgave) og Eur-lex-databasen (for øvrige språkutgaver). CELEX-nr.: 32016R0679.

For (EU) 2018/1725

Europa-parlamentets og rådets forordning (EU) 2018/1725 af 23. oktober 2018 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personopplysninger i Unionens institusjoner, organer, kontorer og agenturer og om fri udveksling af sådanne opplysninger og om ophævelse af forordning (EF) nr. 45/2001 og afgørelse nr. 1247/2002/EF. CELEC-nr.: 32018R1725. Sitert fra EUR-lex-databasen.

Dir 95/46/EF

Europaparlamentets- og rådsdirektiv 1995/46/EF av 24. oktober 1995 om beskyttelse av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger [personverndirektivet]. Sitert fra Lovdata.

Forarbeider, rådgivende uttalelser og vedtak

EDPS (2007)

The European Data Protection Supervisor.
«Publication of personal data on the Internet». 13.
februar 2007. Hentet fra:

- https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/07-02-13_commission_personaldata_internet_en.pdf
den 05.05.2022.
- WP29 (2010), WP 171
Article 29 Data Protection Working Party. «Opinion 2/2010 on online behavioral advertising», (WP 171).
22. juni 2010. Hentet fra:
https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp171_en.pdf den
24.04.2022.
- WP29 (2010a), WP 179
Article 29 Data Protection Working Party. «Opinion 8/2010 on applicable law», (WP 179). 16. desember 2010. Hentet fra: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp179_en.pdf den
04.05.2022.
- EDPS (2012)
The European Data Protection Supervisor. «Opinion of the European Data Protection Supervisor on the data protection reform package», 7. mars 2012. Hentet fra:
https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/12-03-07_edps_reform_package_en.pdf den 08.03.2022.
- EDPS (2014)
The European Data Protection Supervisor. «The transfer of personal data to third countries and international organisations by EU institutions and bodies», Position paper. 14. juli 2014. Hentet fra:
https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/14-07-14_transfer_third_countries_en.pdf den
08.03.2022.
- EDPB Guidelines 03/2018
The European Data Protection Board. «Guidelines 3/2018 on the territorial scope of the GDPR (Article 3)

- ». 21. november 2019. Hentet fra:
https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-32018-territorial-scope-gdpr-article-3-version_en den 04.05.2022.
- EDPB (2018) The European Data Protection Board. «Endorsement 1/2018». 25. mai 2018. Hentet fra:
https://edpb.europa.eu/news/news/2018/endorsement-gdpr-wp29-guidelines-edpb_en den 25.02.2022.
- Europakommisjonen (2020) European Commission. «The European Data Market Monitoring Tool». 2020. Hentet fra:
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9fb0599f-c18f-11ea-b3a4-01aa75ed71a1/language-en> den 02.02.2022.
- EDPB Recommendations 01/2020 The European Data Protection Board.
«Recommendations 01/2020 on measures that supplement transfer tools to ensure compliance with the EU level of protection of personal data, Version 2.0». 18. juni 2021. Hentet fra:
https://edpb.europa.eu/system/files/2021-06/edpb_recommendations_202001vo.2.0_supplementarymeasurestransferstools_en.pdf den 08.05.2022.
- EDPB Guidelines 05/2021 The European Data Protection Board. «Guidelines 05/2021 on the Interplay between the application of Article 3 and the provisions on international transfers as per Chapter V of the GDPR». 18. november 2021. Hentet fra:
https://edpb.europa.eu/system/files/2021-11/edpb_guidelinesinterplaychapterv_article3_adopted_en.pdf den 11.04.2022.
- EDPS (2021) The European Data Protection Board. «Case law digest: Transfers of personal data to third countries».

21. juni 2021. Hentet fra:

https://edps.europa.eu/system/files/2021-06/21-06-09_case-law-digest_en.pdf den 02.05.2022.

Den europeiske unions domstol (EU-domstolen)

Praksis fra EU-domstolen er sitert fra Eur-lex-databasen.

Sag C-101/01 <i>Bodil Lindqvist</i>	Bodil Lindqvist mod Göta hovrätt (Sverige). ECLI:EU:C:2003:596
Forenede sager C-92/09 og C-93/09, <i>Volker und Markus Schecke</i>	Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) and Hartmut Eifert (C-93/09) v Land Hessen. ECLI:EU:C:2010:66
Sag C-131/12 <i>Google Spain</i>	Google Spain SL, Google Inc. mod Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario Costeja González. ECLI:EU:C:2014:317.
Sag C-345/13 <i>Karen Millen</i>	Karen Millen Fashions Ltd mod Dunnes Stores, Dunnes Stores (Limerick) Ltd. ECLI:EU:C:2014:2013.
Sag C-201/13 <i>Deckmyn</i>	Johan Deckmyn, Vrijheidsfonds VZW mod Helena Vandersteen, Christiane Vandersteen, Liliana Vandersteen, Isabelle Vandersteen, Rita Dupont, Amoras II CVOH, WPG Uitgevers België. ECLI:EU:C:2014:2132.
Sag C-362/14 <i>Schrems</i>	Maximillian Schrems mod Data Protection Commissioner. ECLI:EU:C:2015:650.
Sag C-230/14 <i>Weltimmo</i>	Weltimmo s.r.o. mod Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság. ECLI:EU:C:2015:639.
Sag C-582/14 <i>Breyer</i>	Patrick Breyer mod Bundesrepublik Deutschland. ECLI:EU:C: 2016:779.

Sag C-640/15 <i>Vilkas</i>	Minister for Justice and Equality mod Tomas Vilkas. ECLI:EU:C:2017:39.
Sag C-434/16 <i>Nowak</i>	Peter Nowak mod Data Protection Commissioner. ECLI:EU:C:2017:994.
Sag C-623/17 <i>Privacy International</i>	Privacy International mod Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs mfl. ECLI:EU:C:2020:790

Utenlandske kilder

Lover

Persondataloven (2000)	Lov om behandling af personoplysninger (persondataloven). Lov nr. 429 af 31/05/2020. Hentet fra: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2000/429 den 08.05.2022.
------------------------	---

Forarbeid og utredninger

SOU 2004:6	Statens Offentlige Utredningar. «Översyn av personuppgiftslagen». Stockholm, 11.02.2004 (oppdatert 2.04.2015). Hentet fra https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2004/02/sou-20046/ den 02.05.2022.
Ds 2006:43	Departementsserien. «Behandling av personuppgifter i polisens brottsbekämpande verksamhet». Publisert 29.11.2007 (oppdatert 02.04.2015). Hentet fra: https://www.regeringen.se/49bb60/contentassets/6fdd2b3f2337451e9700779a5255027e/behandling-av-personuppgifter-i-polisens-brottsbekampande-verksamhet-ds-200743 den 02.05.2022.

- SOU 2015:39 Statens Offentlige Utredninger. «Slutbetänkande av Informationshanteringsutredningen». Stockholm, 2015. Hentet fra: <https://data.riksdagen.se/dokument/H3B339> den 02.05.2022.
- SOU 2021:1 Statens Offentlige Utredninger. «Säker och kostnadseffektiv it-drift – rättsliga förutsättningar för utkontraktering». Stockholm, 2021. Hentet fra https://www.regeringen.se/48efac/contentassets/10a3af9f8b847b48b35036d0907439e/saker-och-kostnadseffektiv-it-drift--rattsliga-forutsattningar-for-utkontraktering-sou_2021_1 den 20.04.2022.

Uttalelser og avgjørelser fra tilsynsmyndigheter

- Information Commissioner's Office (u.å) Information Commissioner's Office. «International transfers after the UK exit from the EU Implementation Period». Hentet fra: <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/international-transfers-after-uk-exit/#whatarethe> den 02.05.2022.
- Datatilsynet (DK) tilsynssak Datatilsynet. «Spørsmål om krigsreglen i forhold til databehandler i tredjeland». Journalnummer: 2007-214-0004. Publisert: 10. mai 2007. Hentet fra: <https://www.datatilsynet.dk/afgoerelser/historiske-afgoerelser/2007/maj/spoergsmaal-om-krigsreglen-i-forhold-til-databehandler-i-tredjeland> den 02.05.2022.
- Autoriteit Persoonsgegevens (2007) Autoritet Persoongegevens. «Publication of personal data on the internet». Publisert i desember 2007. Hentet fra: <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/>

- [downloads/mijn_privacy/en_20071108_richtsnoeren_in_ternet.pdf](#) den 02.05.2022.
- Information Commissioner's Office (2010) Information Commissioner's Office. «The Eighth data protection principle and international data transfers». Publisert i 2010. Hentet fra: https://ico.org.uk/media/for-organisations/documents/1566/international_transfers_legal_guidance.pdf den 02.05.2022.
- Datainspektionen (2015) Datainspektionen. «Hur länge får personuppgifter bevaras?» Publisert i juni 2015. Hentet fra: <https://www.sorenoman.se/documents/datainspektionen/hur-lange-far-personuppgifter-bevaras.pdf> den 26.04.2022.
- Integritetsskyddsmyndigheten (2021) Integritetsskyddsmyndigheten. «Överföring till tredje land». Sist oppdatert 22. oktober 2021. Hentet fra: <https://www.imy.se/verksamhet/dataskydd/det-har-galler-enligt-gdpr/overforing-till-tredje-land/> den 04.05.2022.
- Øvrige kilder**
- OECD (2013) OECD. «The OECD Privacy Guidelines», 2013. Hentet fra: https://www.oecd.org/sti/ieconomy/oecd_privacy_framework.pdf den 24.04.2022.
- Flexera (2021) Flexera. «State of the Cloud Report 2021». 2021. Hentet fra: <https://lp.tufin.com/rs/769-ICF-145/images/report-cm-state-of-the-cloud-2021.pdf> den 24.02.2022.
- Meld. St. 22 (2020-2021) Melding til Stortinget (2020-2021). «Data som ressurs – Datadrevet økonomi og innovasjon». 26.02.2021.

Hentet fra:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-22-20202021/id2841118/> den 05.05.2022.

Rossen (2022)

Rossen, Eirik, Ivar M Liseter og Ola Nordal.

«Internetts historie». Store norske leksikon,

14.02.2022. Hentet fra:

https://snl.no/Internetts_historie den 02.05.2022.

Ordnett.no (u.å)

Ordnett.no. Kunnskapsforlaget. «Mottaker». Hentet fra:

<https://www.ordnett.no/search?language=no&phrase=mottaker> den 05.05.2022.

Naob.no (u.å)

Naob.no. Det Norske Akademi for Språk og Litteratur.

«Utlevere». Hentet fra: <https://naob.no/ordbok/utlevere> den 07.05.2022.